

UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTĂ TEATRALĂ ȘI
CINEMATOGRAFICĂ „I.L.CARAGIALE” BUCUREȘTI

REZUMAT

TEZĂ DE DOCTORAT

FESTIVALUL DE TEATRU PENTRU COPII

-artă, educație, divertisment-

CONDUCĂTOR ȘTIINȚIFIC:

PROF. UNIV. DR. LUDMILA PATLANJOGLU

DOCTORAND:

LUCIAN GHIMIȘI

2024

CUPRINS

ARGUMENT	p.4
Capitolul I. Definiția termenilor	p.12
I.1. Cultură – Teatru – Festival.....	p.12
I.2. Copil – Familie.....	p.26
Capitolul II. Festivalul de teatru pentru copii în Europa și în lume – cadru general	p.30
II.1. Festivalul – scurt istoric al evoluției conceptului.....	p.31
II.2. Istoria festivalului de teatru pentru copii.....	p.39
II.3. Festivalul de teatru pentru copii astăzi – imagine de ansamblu.....	p.51
II.4. Festivalul de teatru pentru copii – modele de succes.....	p.54
Capitolul III. Festivalul de teatru pentru copii, între artă, educație și divertisment	p.67
III.1. Dimensiunea estetică a festivalului de teatru pentru copii: de la „copil, copilărie, joc” la experiența ludică a culturii.....	p.67
III.2. Festivalul și sărbătoarea: carnavaluri, parade, competiții.....	p.68
III.3. Caracterul educațional al festivalului de teatru pentru copii.....	p.77
III.4. Dezvoltarea abilităților copiilor, în contextul festivalier.....	p.86
Capitolul IV. Identitate și direcții. Tipologii și tipare	p.94
IV.1. Explorând diferite forme de expresie: festivalul de teatru / teatru muzical / teatru de păpuși / teatru-dans / teatru stradal pentru copii.....	p.94
IV.2. Explorând spațiul: convențional sau neconvențional? Festivalul de teatru pentru copii indoor / outdoor și specificitatea acestuia.....	p.97
IV.3. Explorând publicul: cui ne adresăm? Festivalul de teatru pentru copii / întreaga familie.....	p.101
IV.4. Traversând granițele: festivalul multidisciplinar / interdisciplinar; integrarea programelor conexe în cadrul festivalului de teatru pentru copii.....	p.107

IV.5. Explorând piața: festivalul de teatru pentru copii ca piață /
bursă de spectacole și catalizator al formării de noi rețele profesionale..... p.113

Capitolul V. Organizarea unui festival de teatru pentru copii..... p.124

V.1. Avem o idee de festival. Acum încotro?

Strategii manageriale și analiza pieței..... p.125

V.2. Misiune – scop – obiective..... p.130

V.3. Fundamentarea bazelor: tematică – structura programului – locații..... p.133

V.4. Devizul estimativ – surse de finanțare..... p.137

V.5. Echipa festivalului: alocarea sarcinilor

și distribuirea responsabilităților..... p.143

V.6. Planificare – etapizare..... p.145

V.7. Marketing și comunicare – de la strategie la planul de comunicare..... p.147

V.8. Implementare: organizare – producție – promovare..... p.155

V.9. Desfășurarea propriu-zisă a festivalului. Neprevăzutul prevăzut..... p.155

V.10 Finalizare și evaluare..... p.156

Capitolul VI. Festivalul în vremuri incerte..... p.158

VI.1. Pandemia SARS-CoV-2 și repercusiunile asupra pieței festivalurilor de teatru pentru
copii..... p.158

VI.2. Către o industrie festivalieră mai rezistentă: o analiză a adoptării modelelor de
management al riscului pentru durabilitate..... p.166

VI.3. Rolul festivalurilor în promovarea durabilității..... p.167

VI.4. Concluzii și implicații..... p. 174

Capitolul VII. Studii de caz..... p.179

VII.1. Festivalul Internațional de Teatru pentru Copii „100,1.000,1.000.000 de
povești”..... p.179

VII.2. Festivalul Amintiri din Copilărie..... p.193

CONCLUZII..... p.207

BIBLIOGRAFIE..... p.210

ANEXE..... p.227

REZUMAT

TEZĂ DE DOCTORAT

FESTIVALUL DE TEATRU PENTRU COPII

-artă, educație, divertisment-

CUVINTE CHEIE

Festival, festival multidiscplinar, festival interdiscplinar, cultură, sărbătoare, serbare, teatru, festiv, educație, copil, copilărie, joc, joacă, artă, divertisment, povești, familie, estetică, ludic, spațiu, spațiu convențional, spațiu neconvențional, psihologie, pandemie, abilități, identitate, direcții, tipologii, tipare, teatru muzical, teatru de păpuși, teatru-dans, teatru stradal, teatru pentru copii, indoor, outdoor, public, public țintă, buget, integrare, programe conexe, piața festivalieră, bursă de spectacole, rețele profesionale, organizare, strategii manageriale, analiza pieței, misiune, scop, obiective, tematică, deviz estimativ, surse de finanțare, echipa, alocarea sarcinilor, distribuirea responsabilităților, planificare, etapizare, marketing și comunicare, strategie, planul de comunicare, implementare, organizare, producție, promovare, prevăzut, neprevăzut, risc, evaluare, industrie festivalieră, analiză, managementul riscului.

REZUMAT

Poate mai mult decât oricând, astăzi, festivalul este o prezență constantă a timpului nostru liber. Festivaluri de teatru, festivaluri de muzică, festivaluri de film, festivaluri de carte, festivaluri de tradiții, festivaluri de artă vizuală, festivaluri multidisciplinare, festivaluri de publicitate, festivaluri de mâncare stradală sau festivaluri carnaval – în această abundență sau suprasaturație a pieței, care se răsfrânge asupra tuturor domeniilor, fie ele culturale sau nu – **festivalul** pare să fi devenit un sinonim total al termenului de eveniment, plindu-se pe orice tip de experiență. Eveniment cultural sau pur entertainment, centru de transfer artistic sau doar o destinație simbolică de „vacanță” ca mod de deconectare imediată, festivalul este o parte a realității noastre cotidiene. Astăzi vorbim despre o adevărată piață de festivaluri atât pe plan internațional cât și în România. Creșterea nu a fost doar una cantitativă. Foarte multe manifestări au căpătat o identitate bine conturată, au un public fidel, programul și selecțiile lor presupunând aderarea la un anumit standard de calitate. În această suită **Festivalul de teatru pentru copii** s-a impus ca un vector puternic, o prezență marcantă atât în relația cu publicul, cât și în raport cu evoluția societății cultural, social, politic.

De aceea, o discuție aplicată pe tema formei, rolului și misiunii **festivalului de teatru pentru copii** este nu doar actuală, ci și necesară. Fără a avea pretenția de a deveni un studiu exhaustiv asupra fenomenului, lucrarea își propune să exploreze evoluția conceptului de festival de teatru pentru copii, punând în lumină specificitatea acestuia ca tip de eveniment cultural aflat la congruența dintre artă, educație și divertisment, care conectează publicul tânăr, copilul și comunitatea cu un nou peisaj cultural prin intermediul actului creator. Având în vedere complexitatea subiectului și specificitatea acestuia, în elaborarea lucrării am avut în vedere explorarea temei prin prisma a trei dimensiuni: istorică, teoretică și practică.

Astfel, prima parte a lucrării își propune să urmărească dimensiunea istorică a subiectului, conturând un cadru general de referință: o imagine de ansamblu a festivalului de teatru pentru copii în Europa și în România, urmărind traseul și evoluția acestuia de la origini. De la primele festivaluri pentru copii atestate pe plan european, la extinderea rețelei de festivaluri în anii '70-'80, la primele inițiative post-decembriste ale teatrelor pentru copii din România, această secțiune tratează peisajul festivalier în toată diversitatea sa.

Totodată, este pusă în discuția influența unor prestigioase festivaluri lansate în anii '50-'60, festivaluri ale căror secțiuni conexe adresate publicului tânăr au condus la popularizarea acestui fenomen mondial, dar și rolul jucat de ASSITEJ – Asociația Internațională de Teatru

pentru Copii și Tineret. Înființată în anul 1965, asociația a fost un important vector organizatoric, reunind teatre de pe cinci continente în cadrul festivalului internațional organizat prin rotație (o dată la fiecare trei ani) în țările sale membre.

Dincolo de factorii culturali care au avut un impact semnificativ asupra apariției festivalurilor dedicate copiilor, o privire asupra istoricului acestui gen nu poate ignora factorii sociali, secolul al XX-lea aducând o schimbare profundă a mentalității colective asupra nevoilor copilului. Modificările aduse legislației muncii (vezi, spre exemplu, scoaterea în afara legii a muncii copilului de vârstă mică sau majorarea vârstei minime de încadrare în muncă), obligativitatea școlarizării și politicile sociale de protecție a copilului introduse în secolele XIX- XX au contribuit la o transformare fără precedent. În anul 1959, Organizația Națiunilor Unite adopta Declarația drepturilor copilului, iar un deceniu mai târziu, dreptului la protecție, sănătate sau bunăstare i se alătură dreptul de participare, copilului fiindu-i recunoscută capacitatea de a participa activ în luarea deciziilor. În 1989 Convenția ONU cu privire la drepturile copilului era adoptată, marcând astfel finalul unui secol în care copiii au devenit, în cuvintele sociologului Viviana Zelizer, pentru prima dată ne semnificativi din punct de vedere economic, dar neprețuiți din punct de vedere emoțional.

Secțiunea dedicată parcursului istoric (capitolul 2) se încheie cu o serie de exemple internaționale de succes poli culturale cu tradiție, care pot constitui un etalon și un model de bune practici pentru dezvoltarea festivalurilor din România: Festivalul Internațional pentru Copii din Vancouver, Canada, un festival de teatru pentru copii care a devenit, de-a lungul celor 40 de ediții, un proiect multidisciplinar; Festivalul de teatru pentru copii TakeOff din Durham, unul dintre cele mai importante și cel mai longeviv festival de gen din Marea Britanie, cu peste 30 de ediții desfășurate în numeroase locații din regiune și cu un program complex, adresat atât familiilor / școlilor, cât și profesioniștilor din domeniu; Mostra Igualada, festival de teatru pentru copii și tineret din Igualada, Spania, un alt exemplu longeviv, cu peste trei decenii de activitate, care prin formatul său, ca bursă internațională de spectacole, atrage anual sute de profesioniști (producători, selecționeri, artiști), așezând micuța localitate din regiunea Cataloniei pe harta mondială a teatrului pentru copii.

Statutul Mostrei Igualada, considerată loc de întâlnire strategic, este rezultatul unei viziuni care investește festivalurile cu rolul de ambasador cultural, guvernele recunoscând potențialul acestora pentru promovarea și exportarea proiectelor artistice. Acesta este cadrul în care operează și Festivalul de Teatru de Păpuși din Ierusalim, lansat în anul 1982.

Cu o selecție internațională dedicată publicului de diferite vârste, de la copii la adulți, festivalul include o secțiune de tip showcase, care le oferă profesioniștilor din diferite colțuri ale lumii oportunitatea de a urmări cele mai valoroase producții israeliene ale momentului.

Cel de-al doilea exemplu din spațiul israelian, care încheie acest capitol, este Festivalul de Teatru pentru Copii din Haifa. Creat în același an (1982), festivalul se remarcă prin complexitatea programului propus: în jur de 200 de reprezentații au loc pe parcursul a doar trei zile, atrăgând un public internațional de peste 60.000 de spectatori. Un palmares impresionant, datorat ponderii pe care evenimentele outdoor o ocupă în structura festivalului.

Cea de-a doua parte a lucrării privește dimensiunea teoretică și specificitatea festivalului de teatru pentru copii, punând în discuție cele trei axe prioritare de cercetare: artă, educație și divertisment.

Pentru aceasta, capitolul 3 propune o incursiune care pornește din sfera artistică (estetică), prin raportare la experiența ludică a festivalului și la sărbătoare – carnaval / paradă, pentru a glisa apoi către sfera formativă (educațională) a festivalului și către sfera evenimentului-sursă de divertisment sau ca opțiune de petrecere a timpului liber.

De la jocuri sacre cu rol inițiativ la jocuri sociale, jocuri fizice, jocuri de creație, jocuri de limbaj sau jocuri de rol ale copilului – jocul ia forme multiple, complexitatea sa fiind studiată și pusă în legătură cu natura noastră de ființe sociale și culturale.

Asociat cu vârsta copilăriei în forma sa ludică, o vârstă a jocului prin excelență, dar păstrându-și puterea de fascinație și la vârstă adultă, acesta servește numeroase scopuri, finalitatea jocului regăsindu-și valoarea pentru dezvoltarea imaginației, gândirii și empatiei jucătorului / participantului, pentru cunoașterea și înțelegerea mecanismelor sociale (înțelegerea propriei dimensiuni sociale), dar și pentru împărtășirea unor concepte, idei, stări.

Introducând o serie de puncte de referință din operele unor exegeți ai jocului – teoreticieni, critici, istorici literari și sociologi – lucrarea urmărește linia de interpretare propusă de Johann Huizinga în „*Homo Ludens*”¹ și răspunsul lui Roger Caillois în „*Les Jeux et les Hommes*”², subliniind rolul festivalului în reînnoirea și reînnoirea către valorile jocului – sau, în descrierea plastică a sociologului Thomas S. Henricks: „A recommitment to the principles of the playground”.³

¹ Huizinga, Johann – *Homo Ludens*, Editura Humanitas, București, 2003

² Caillois, Roger – *Jocurile și oamenii*, Editura Humanitas, București, 1996

³ Thomas S. Henricks, *American journal*, p.157, 2010

Având un prim reper ancorat în ludic, capitolul se reorientează spre conexiunea festivalului cu sărbătoarea, serbarea și caracterul festiv. Ne întoarcem privirea asupra originilor festivalului în Grecia și Roma Antică, unde marile manifestări publice, sărbători și procesiuni adunau în jurul lor întreaga comunitate. Mai târziu, în Evul Mediu, într-un imaginar profund creștin, pelerinaje, procesiuni și mistere alternează cu parade și mascarade, carnavalul lumii inversate preluând funcția unei supape care reglează legătura individului cu societatea.

Deși va dispărea pentru o perioadă, carnavalul are ecou la curțile monarhilor europeni de mai târziu, din perioada Renașterii, reiterând preferința pentru manifestări publice spectaculoase.

Organizate pentru comemorarea sfinților, pentru ceremonii, căsătorii, nașteri sau funeralii, pentru a marca victorii militare, aceste festivități sunt descrise de Eugenio Barba în „Cele cinci continente ale teatrului”⁴ ca având o frecvență și un fast fără egal în zilele noastre. Însă așa să fie?

În paralela cu spațiul cultural actual, proporțiile grandioase și fastul actului artistic se păstrează în numeroase tipuri de experiențe: de la festivaluri la festivități, parade și carnavaluri care au loc pe străzile metropolelor, pe stadioane sau în marile parcuri, sub privirile a zeci de mii de participanți.

În acest cadru, lucrarea subliniază rolul festivalului ca producător și promotor al producțiilor din ce în ce mai impresionante dedicate publicului foarte tânăr, formele sale contribuind la imersiunea copilului în spațiul teatral.

Însă rolul teatrului este infinit mai complex.

Dezbătând rostul artei, Alain de Botton amintește în „Arta ca terapie”⁵, o serie de mijloace de sprijin prin care arta își descoperă valoarea instrumentală: un rectificator al memoriei, un furnizor de speranță, un factor de echilibru, un ghid de autocunoaștere, un instrument de resensibilizare și un ghid pentru extinderea experienței.

Poate mai mult decât în orice alt domeniu, teatrul pentru copii servește acestui mijloc de extindere a experienței foarte tânărului spectator, mediindu-i întâlnirea cu o acumulare de experiențe, extinzând limitele lumii și sinelui copilului.

Despre importanța și beneficiile contactului cu teatrul încă de la o vârstă foarte fragedă avem în prezent numeroase studii și cercetări: atât din domeniul psihologiei, pe tema

⁴ Barba, Eugenio, Savarese, Nicola - *Cele cinci continente ale teatrului*, Editura Nemira, București, 2018

⁵ Botton, Alain de, Armstrong, John – *Arta ca terapie*, editura Vellant, 2018

dezvoltării cognitive, emoționale, sociale și psihocomportamentale a copilului, cât și din domeniul teatral, unde termenul de spectator a fost extins la copii mici și bebeluși, ca urmare a eforturilor de cercetare și creație din ultimele decenii. Cu toate că lucrarea de față nu tratează ca subiect aparte producțiile dedicate copilului de vârstă mică (sub 3 ani) sau preșcolară (3-6 ani), recunoaște și pune în context rolul pe care dezvoltarea și popularizarea „Theatre for Early Years”⁶, concept lansat la finalul anilor ‘70 de artiști din Marea Britanie, Italia și Franța, l-a avut în valorizarea spectatorului-copil.

Un intermezzo dedicat tehnologiei și noilor media completează capitolul 3. Pornind de la reperele lansate cu doar trei decenii în urmă de Neil Postman, care identifica televiziunea drept un mit modelator al discursului public și o formă de cultură a satului global, astăzi putem vorbi în termeni similari despre noile media.

Acestea operează într-un mod care a fost asimilat de conștiința noastră, integrat în cotidian și suprapus perspectivei de cunoaștere, asigurând ceea ce Postman descria drept o radiație de fundal a universului intelectual și social.

Deși saltul către magia electronică este unul deosebit de rapid, noile tehnologii intrând în viețile noastre mai repede decât le putem înțelege consecințele, asemenea tuturor marilor revoluții de comunicare, acest salt influențează cultura produsă și modul în care o receptăm.

De aceea, subcapitolul dedicat noilor tehnologii ia forma unei analize a impactului asupra produsului cultural – festivalul și noile sale forme, care pun accent pe multidisciplinaritate și digitalizare, și asupra psihologiei consumatorului și obiceiurilor de consum ale acestuia, copiii secolului al XX-lea, așa numitele generații Z și Alpha, fiind primii nativi digitali.

Însă nu doar obiceiurile nativilor digitali sunt analizate, ci și ale părinților și educatorilor care iau deciziile de consum pentru publicul tânăr. Pentru că, deși festivalul pentru copii pare, la o primă vedere, să se comporte asemenea oricărui alt produs cultural, una dintre particularitățile sale este incongruența dintre beneficiarul prim și factorul decident de consum. Astfel, deși programul festivalului este creat special pentru nivelul de înțelegere și receptare artistică al copilului, părintele, sau educatorul, este cel care trebuie să fie convins de valoarea culturală, educativă sau de ce nu, de divertisment a aceluia program.

O altă particularitate de consum cultural specifică publicului țintă, este diferențierea în funcție de mediul de consum: în familie sau ca experiență de grup / alături de colegi, în spații convenționale sau neconvenționale, această direcție de cercetare fiind importantă nu doar

⁶ În traducere, eng. - teatru pentru primii ani

pentru o mai bună înțelegere a modului în care festivalul de teatru poate răspunde diferitelor nevoi ale copilului, ci și pentru adecvarea sau recalibrarea selecțiilor și programelor propuse de festivaluri, în concordanță cu tipul de consum specific.

Pornind de la această punere în context teoretic, capitolul 4 deschide o discuție aplicată asupra diferitelor direcții, tipologii și tipare, în funcție de specificul artistic al festivalului, de spațiul de desfășurare și de mijloacele de expresie pe care le promovează. Ne putem referi la teatrul cu actori, teatrul de păpuși, teatrul muzical, circ, teatrul stradal, teatru-dans sau teatrul senzorial și a modului în care mijloacele de expresie pot influența consumul. Ce se întâmplă însă în cazul festivalurilor cu granițe fluide, care împing limitele limbajului artistic, construind un program multidisciplinar sau interdisciplinar?

Nu este neglijat nici rolul pe care festivalurile îl joacă în dezvoltarea potențialului artistic și estetic al comunităților locale, prin racordarea acestora la peisajul cultural internațional și nici rolul pe care îl joacă în dezvoltarea sectorului cultural al artelor spectacolului, pe multiple paliere: ca mecanism de susținere a artiștilor locali și de încurajare a mobilității acestora pe plan național / internațional, ca accelerator al profesionalizării artistice, ca partener al rețelelor internaționale din domeniu, sau ca punct nodal pentru profesioniști, ale căror întâlniri generează oportunități pentru noi colaborări. Așa cum am arătat prin exemplele discutate în capitolul 2, o serie de festivaluri de teatru pentru copii sunt dublate de burse de spectacole, unde producători, directori și selecționeri se întâlnesc pentru a viziona cele mai recente producții și pentru a pune bazele unor parteneriate care pot rezulta în realizarea de coproducții și turnee internaționale.

Pentru a oferi o imagine cât mai complexă a provocărilor pe care le presupune desfășurarea unui festival, capitolul 5 este dedicat procesului de organizare, cu toate provocările inerente. Pornind de la conceptul și tematica festivalului, capitolul urmărește un fir roșu al pașilor și etapelor, de la planificare la implementare sau desfășurarea propriu-zisă: viziunea artistică, concretizată prin realizarea selecției și structurarea unui program echilibrat, identificarea și asigurarea spațiilor de desfășurare, gestionarea resurselor și nevoilor financiare, alcătuirea unei echipe de organizare cu responsabilități bine definite, elaborarea și implementarea unei strategii de marketing și comunicare, planificarea și realizarea producției, asigurarea tuturor aspectelor administrative și logistice necesare bunei desfășurări a festivalului.

Toate aceste elemente reprezintă nucleul organizatoric, fundația pe care se adaugă apoi componentele caracteristice fiecărui festival, în funcție de specificul acestuia: de tematica și

obiectivele propuse, de formele artistice asupra cărora se concentrează, de publicul căruia i se adresează, de spațiul de desfășurare etc., creându-se astfel o identitate a proiectului.

În acest sens, informațiile cuprinse în subcapitolul de față funcționează și trebuie privite mai degrabă ca un cadru de referință pentru specificitatea organizării unui festival de teatru pentru copii. În interiorul acestui cadru, fiecare dintre componentele sau piesele puzzle-ului determină rezultate diferite, amprenta festivalului fiind, în mod ideal, unică.

Partea finală a lucrării cuprinde capitolul 7 dedicat studiilor de caz, dimensiunii practice a cercetării. Primele două subcapitole au ca subiect două proiecte pe care le-am organizat în calitate de Manager al Teatrului Ion Creangă: Festivalul Internațional de Teatru pentru Copii „100, 1.000, 1.000.000 de povești” (FITC, edițiile X-XIV) și Festivalul Amintiri din Copilărie (edițiile I-V).

Inițiat în anul 2005 de regizorul și directorul Cornel Todea, cu ocazia împlinirii a 40 de ani de la înființarea Teatrului Ion Creangă, Festivalul Internațional de Teatru pentru Copii „100, 1.000, 1.000.000 de povești” sau FITC, conform acronimului său, a fost una dintre primele manifestări de acest tip din București și cu siguranță cel mai important eveniment internațional din Capitală dedicat teatrului pentru copii cu actori la vedere. Un proiect internațional încă de la prima ediție, cu un format competițional și un juriu alcătuit din profesioniști, o platformă de promovare a propriilor programe și proiecte, în special a programului repertorial Educația Timpurie. Teatru pentru 0-3 ani (lansat, în premieră, în România în același an 2005 și ulterior extins pentru a acoperi și segmentul de vârstă 3-6 ani), un prilej de schimb de experiență între specialiști din rețele internaționale, o oportunitate de afirmare pentru artiști locali, dar și un promotor al dramaturgiei românești contemporane pentru copii – festivalul a contribuit la consolidarea imaginii Teatrului Ion Creangă pe plan internațional.

Deși se concentrează asupra edițiilor la a căror organizare am contribuit în mod direct, în perioada 2014 – 2018, studiul de caz privește și primul deceniu de existență al festivalului, analizând pe baza documentelor de arhivă diferitele direcții artistice care au guvernat structura FITC și influența sa asupra peisajului cultural național, asupra instituției și asupra tânărului public: copiii cu vârsta cuprinsă între câteva luni și 12 ani.

Cel de-al doilea studiu se concentrează asupra Festivalului Amintiri din Copilărie, proiect lansat în anul 2014 sub denumirea Festivalul Interactiv Amintiri din Copilărie.

Dacă ediția pilot a avut loc într-un format restrâns în curtea Muzeului Național al Țăranului Român, următoarele ediții au fost regândite sub forma unor ample intervenții

culturale în spațiul public, desfășurate în Parcul Kiseleff (edițiile II-IV) și Parcul Tineretului (V-VI). Componenta interactivă din titlu a lăsat loc celei internaționale încă din anul 2015.

În prezent, festivalul este singura manifestare de acest gen din Capitală adresată copiilor, cu un program multidisciplinar care îmbină spectacole de teatru, teatru stradal, spectacole de acrobație fixe sau mobile, dans contemporan, instalații, circ contemporan și improvizație, aducând în parcurile bucureștene producții prezentate în mari festivaluri din Europa.

Cu un format inedit, sedimentat în creuzetul primelor ediții, festivalul s-a alăturat prin intențiile și ambițiile sale artistice celor două mari festivaluri internaționale de teatru stradal din România: Festivalul Internațional de Teatru de la Sibiu (cu o deosebit de puternică componentă outdoor) și Festivalul Internațional de Teatru de Stradă B-FIT in the Street! din București, bineînțeles, păstrând raportul de forțe și proporții dintre producțiile supradimensionate semnate de marile companii de teatru stradal și producțiile adesea intime, create pentru publicul tânăr.

În lipsa resurselor financiare care să susțină extinderea proiectului la o scară mai mare, Festivalul Amintiri din Copilărie rămâne însă un model de succes pentru formatul propus, pe urmele sale venind o serie de noi proiecte, cel mai notabil fiind Festivalul Stradal WonderPuck al Teatrului din Cluj-Napoca, lansat în anul 2017.

Vremurile traversate în timpul pandemiei au impus un studiu de caz intitulat *Festivaluri în vremuri incerte*. Acest subcapitol barometru al pieții de gen de la nivelul anului 2020 constituie un punct de plecare pentru o discuție mai profundă asupra viitorului și evoluției **festivalului de teatru pentru copii**, asupra rolului esențial al organizatorilor și artiștilor, asupra relației cu publicul, în contextul unui marasm cultural generalizat.

Festivalul Internațional de Teatru pentru Copii „100, 1.000, 1.000.000 de povești” este o manifestare pe care am preluat-o și am continuat-o în perioada directoratului meu la Teatrul Ion Creangă. Aceasta a fost inițiată de regizorul Cornel Todea, director și el al acestui teatru. A luat naștere în anul 2005, un festival pentru publicul Bucureștean. O „lume altfel”, mai limpede, povestită și născocită în mii de feluri și expresii artistice, cu fantezie, umor și bucurie pentru copii și întreaga familie.

Festivalul a ajuns să fie unul dintre cele mai importante festivaluri de profil din țară și din străinătate și să creeze o legătură cu totul aparte între public și artiști. Cele șapte zile de festival adună în programul său companii de teatru din toată lumea. De-a lungul edițiilor au existat participanți din foarte multe țări și personalități marcante ale spațiului

teatral românesc dedicat copiilor. Acest festival a devenit și un mijloc de diplomație culturală. Granițele terestre și cele artistice sunt insesizabile în cadrul evenimentelor culturale.

Acesta se adresează tuturor iubitorilor de teatru, familiilor și mai ales copiilor. Publicul țintă este reprezentat de copii cu vârste cuprinse între 0 și 12 ani și părinții acestora, locuitorii ai Municipiului București și iubitori de cultură.

Festivalul are o structură competițională, cu două secțiuni distincte:

- Spectacole pentru 0-6 ani
- Spectacole adresate copiilor cu vârsta peste 6 ani

În plus a fost adăugată o componentă importantă:

- Spectacole OFF, în afara competiției.

De-a lungul celor peste zece ani de festival, a existat întotdeauna un juriu care a desemnat câștigătorii. Acesta a fost compus din nume importante ale spațiului teatral românesc și internațional, de la critici și jurnaliști de teatru, până la regizori și actori. Caracterul competițional setează un standard calitativ care a crescut de la an la an.

Scopul acestui Festival Internațional de Teatru pentru Copii „100, 1.000, 1.000.000 de povești” și-a propus să ofere publicului spectator evenimente culturale de înaltă prestață artistică pentru cel mai critic public – copiii. Evenimentul are și o misiune diplomatică, dat fiind faptul că își mărește granițele de la o ediție la alta, iar din program au făcut parte de-a lungul timpului companii teatrale importante din spațiile artistice internaționale.

Producțiile care ajung pe scenă abordează texte și concepte cât se poate de actuale și de importante pentru timpul prezent. În aceeași măsură activitățile conexe dedicate specialiștilor din sectorul cultural, al practicienilor de arte performative și nu numai dau festivalului o dimensiune nu atât teoretică, cât răgazul de a strânge artiști și a discuta și analiza cu privire la metode de cercetare, abordări, misiuni și viziuni artistice.

OBIECTIVELE SPECIFICE ALE ACESTUI FESTIVAL SUNT:

- de a pune în valoare rolul culturii în promovarea valorilor morale, estetice și sociale;
- de a încuraja și stimula creativitatea copiilor;
- de a familiariza tânărul public cu spectacole de toate genurile
- de a aduce în fața publicului spectacole din mai multe zone ale artei performative;
- de a oferi familiilor o ofertă recreativă de calitate;
- de a crea legături internaționale prin dimensiunea culturală a participanților;
- o misiune diplomatică și de diplomație culturală;

Informații demografice

Datele demografice au arătat că, în medie, eșantionul conținea copii (0-6 ani) 27%, copii (peste 6 ani) 73%. În ceea ce privește adulții mai multe femei (60%) decât bărbați (40%). Nu a existat o schimbare prea mare în distribuția de vârstă a participanților la festival pe parcursul festivalului, cu peste 70% dintre participanții la festival încadrându-se în categoria 26 - 45 de ani.

Informații socio-economice

Analizând informațiile socio-economice ale comunității, s-a constatat că 6% nu aveau calificare școlară, 42% aveau calificarea de clasa a XII-a (terminat liceul), 52% aveau o diplomă universitară.

Modele de vizitare

Peste 98% din publicul spectator au indicat că au participat deja la câteva ediții, în timp ce 95% au indicat că vor participa la festival și în anul următor. Când au fost întrebați dacă vor părăsi Bucureștiul în timpul festivalului, mai puțin de 15% au indicat în medie că ar face-o. Cifra mare de prezență, precum și randamentul ridicat indică faptul că, în general, spectatorii susțin foarte mult festivalul.

Impactul socio-cultural, de mediu, politic și economic

Comunitatea percepe impactul socio-cultural al festivalului atât pozitiv, cât și negativ. Dintr-o perspectivă pozitivă, festivalul creează oportunități pentru comunitate de a participa la activități interesante și interactive (85%), de a se angaja în noi forme de divertisment (84%), îi face să se simtă mândri că locuiesc în oraș (74%), de a se întâlni (84%) și de a interacționa (74%) cu oameni noi și promovează cultura la nivel local (68%). Deși festivalul creează și un impact negativ, în medie, mai puțin de 30% din comunitate consideră că festivalul provoacă stres comunității locale, scade accesibilitatea la facilități și sporește traficul în zonă.

De asemenea, comunitatea percepe impactul festivalului asupra mediului atât pozitiv, cât și negativ. Participanții sunt de acord că în timpul festivalului cresc deșeurile, nivelul de zgomot, costurile dotărilor și transportului public. Potrivit acestora, în oraș sunt prea mulți oameni în timpul festivalului și devine foarte greu să-ți găsești liniștea. De asemenea, ei sunt de părere că atât mediul construit, cât și cel natural sunt afectate pe parcursul evenimentelor.

Impactul politic

Impactul economic pozitiv al festivalului include: îmbunătățirea calității vieții, timp mai mult petrecut în familie, activități creative pentru copii, divertisment pentru toți, se creează oportunități de angajare, banii cheltuiți care stimulează economia locală, oportunități pentru afacerile locale. Partea negativă, costurile de trai sunt mai mari în timpul festivalului, banii

publici pot fi cheltuiți mai bine în altă parte, banii se scurg din economie și doar oamenii bogați beneficiază de festival.

Impact asupra calității generale a vieții

Comunitatea locală a indicat că festivalul influențează calitatea vieții lor personale fie foarte pozitiv (49%), fie pozitiv (73%), 25% au declarat că festivalul nu are nicio influență asupra vieții lor personale și doar 3% au spus că festivalul este sau poate influența negativ.

Rezultate similare au fost obținute la întrebarea despre influența asupra calității generale a vieții participanților. Variabilele socio-demografice care influențează calitatea vieții personale, a comunității, au fost vârsta și nivelul de educație, în timp ce variabilele care influențează calitatea generală a comunității au fost identificate ca gen, vârstă și ani în comunitate.

Calitatea generală a vieții personale este influențată de nivelul de educație și de vârstă. Rezultate o indică. Festivalul are impact mai mare în rândul familiilor cu studii superioare decât asupra celor cu un nivel de educație mai scăzut. Persoanele în vârstă au indicat, de asemenea, că festivalul are o influență mai mare asupra calității vieții lor decât asupra generației tinere. Conform statisticilor au apreciat spectacolele și timpul petrecut în familie mai mult bărbații decât femeile. Oamenii care locuiesc în zonă de mai puțin de un an au indicat că festivalul a contribuit mai pozitiv la viața familiei lor.

Constatările sunt importante pentru organizatorii festivalului. Ei trebuie să dezvolte nu numai perspective și obiective pe termen scurt pentru festival, ci și o strategie pe termen lung, creând în continuare evenimente și ateliere ținând cont de participanți, mici și mari, pentru a întări durabilitatea festivalului.

Festivalul Internațional de Teatru pentru Copii

„100, 1.000, 1.000.000 de povești”

EDIȚIA I

10-16 octombrie 2005

Prin această ediție Teatrul Ion Creangă și-a propus să marcheze 40 de ani de activitate și a realizat astfel un nou prilej de dialog cu publicul, cu artiști de pe alte meleaguri, dar și de susținere a unor programe artistice special concepute pentru copii foarte mici.

Programul a inclus spectacole din Franța, Cehia, Croația, Bulgaria, Anglia, Suedia și România. Acesta a fost completat de spectacole-lectură, de Programul Cliniclown (atelier de lucru cu și pentru copiii din spitale), lansări de carte și vernisaje.

Prima ediție a marcat și lansarea Programului Educație Timpurie. Teatru pentru 0-3 ani. Context în care a fost realizată prima producție a Teatrului Ion Creangă din cadrul acestui proiect a fost spectacolul Baloane colorate, un spectacol de Anca Sigartău, cu Ilinca Atanasiu, Carmen Palcu și Cornelia Pavlovici.

În cadrul proiectului Vocile Nordului, Carmen Vioreanu și Måns Lagerlöf au fost gazdele spectacolelor lectură pe texte suedeze, ce au fost prezentate la Teatrul Foarte Mic și Teatrul ACT.

De asemenea, organizatorii Festivalului au găzduit întâlnirea membrilor ASSITEJ – rețea internațională de teatre profesioniste pentru copii și tineret, care reunește prin centrele sale naționale mii de teatre, organizații și profesioniști de teatru din acest domeniu.

Printre cele mai importante spectacole ale acestui an au fost Harap Alb, Teatrul Ion Creangă, România, regia Cornel Todea, actorii excepționali ai spectacolului Clown, Travelling Light Theatre din Marea Britanie și Hanin El-Bahar, Al Harah Theatre Bethlehem, Backa Theatre din Suedia, care a primit și Premiul pentru educație prin teatru și dimensiune multiculturală.

EDIȚIA a II-a 7-14 octombrie 2006

Cea de-a doua ediție a fost organizată la sediul din Piața Amzei, nr.13, iar pe parcursul celor opt zile și-a propus să ofere publicului spectacole sub deviza „**Vreau la teatru!**”.

Din program au făcut parte teatre și companii de teatru din țară (Brăila, Constanța, Miercurea-Ciuc, Târgu Mureș, Bacău) și din străinătate (Italia, Slovenia, Spania, Irlanda, Finlanda, Franța, India). Secțiunea spectacole lectură a oferit publicului creații ale dramaturgiei contemporane pentru copii, din spațiul german. Programul a fost completat de reprezentații interactive în spații neconvenționale susținute de Fundația Abracadabra, workshop-uri de improvizație, lansări de carte și expoziții.

Cel mai important colocviu a fost Educația Timpurie pe tema „**De ce 80% dintre români își bat copiii?**”.

În cadrul FITC „100, 1.000, 1.000.000 de povești”, ediția a II-a, a avut loc seminarul „**Beneficiile cooperării în cadrul ASSITEJ – Association Internationale du Théâtre pour l'Enfance et la Jeunesse**”. Cu această ocazie, a fost reorganizat Centrul Național ASSITEJ, avându-l ca președinte pe Ion Lucian, directorul Teatrului Excelsior din București.

Juriul acestei ediții a fost format din John Elsom – Președinte de onoare AICT, Marea Britanie; Ludmila Patlanjoglu – Critic de teatru, Președinte AICT, secția română, România; Doina Modola – critic de teatru, România.

Printre cele mai importante spectacole ale acestui an au fost Domnul Pepi și Viermele Arthur, Compania GOML, Slovenia, De-aș fi Scufița Roșie, Teatrul Ion Creangă, România, Gunoiul, ce frumusețe!, Compania Arturo Cid & Totó Fabris, Spania și probabil cel mai important spectacol al acestui an Ușa-Doi clovni cu probleme, Dance Theatre Hurjaruuth, Finlanda.

EDIȚIA a III-a 6 -13 octombrie 2007

Ediția cu numărul trei aduce pe scena din București, prin intermediul festivalului, **”Poveștile Copilăriei,,**

Trupe din Rusia, Franța, Coreea, Italia, Belgia, Germania și România au încântat mii de copii. În cadrul Festivalului au fost programate și alte evenimente destinate celor mici dar și profesioniștilor teatrului pentru copii, desfășurate în spații neconvenționale, școli, grădinițe, spații comerciale.

Cele mai importante ateliere au fost: Învață să spui povești (Teatrul Libelula, București & One to one), workshop-ul pentru actori, prezentat de La Baracca, Italia, workshop-ul pentru copii coordonat de Imran Khan, India, cursuri pentru copii și prezentări pentru părinți organizate de Fastrackids.

Programul a fost completat de colocviul pe tema: Dramaturgia pentru copii, de spectacole interactive din școlile și grădinițele bucureștene, precum și de Spectacole lectură susținute de actorii Teatrului Ion Creangă la Sala „George Constantin” a Teatrului Nottara. La această ediție a fost anunțat câștigătorul primei ediții a Concursului de dramaturgie „100, 1.000, 1.000.000 de povești”. Membrii juriului au fost Valentin Nicolau – dramaturg și editor, Attila Vizauer – regizor și Ioan Gârmacea – scriitor, director adjunct artistic al Teatrului Ion Creangă, au acordat marele premiu piesei „Când jucăriile spun pa!” de Sânziana Popescu.

Conform regulamentului concursului, acest text a fost montat la Teatrul Ion Creangă, în stagiunea 2007-2008, în regia lui Attila Vizauer.

Juriul pentru secțiunea competițională a Festivalului a fost format din Patricia Forde – Director Baboro International Arts Festival for Children, Irlanda; Alice Georgescu – critic de teatru, România; Etoundi Zeyang – Director FATEJ – African Theatre Festival for Children and Young People, Cameroun; Graziano Melano – Președinte ASSITEJ, Italia.

Printre cele mai importante spectacole ale acestui an au fost Kashtanka, Ekaterinburg Theatre for Young Spectators, Rusia, Loupiotes, Compania Cie Balabik, Franța și spectacolul Gamoonjang, BST Company, Coreea de Sud, Tigrișorul căruia îi plăcea clătitele, Teatrul Ion Creangă, România, Culorile apei, Teatrul La Baracca Testoni Ragazzi, Italia , Au jardin, Theatre de la Guimbarde, Belgia, Abul Hassan cel Viclean, Teatrul Figura Studio, România.

Premiul Oraș European al Teatrului pentru Copii – Primăriei Municipiului București pentru susținerea permanentă a Teatrului Ion Creangă și a Festivalului.

EDIȚIA a IV-a **4-11 octombrie 2008**

Ediția acestui an reia tradițiile instituite în anii anteriori, cu un program bogat, cu numeroase trupe invitate din străinătate și cu cele mai bune spectacole de teatru pentru copii din țară. Se consolidează secțiunea Educație timpurie, dedicată spectacolelor pentru copiii între 1 și 3 ani. De asemenea, este reluat proiectul Vocile Nordului, prin care este promovată literatura dramatică norvegiană pentru copii.

Alături de Asociația Scriitorilor din București, Teatrul Ion Creangă a organizat cea de-a doua ediție a Concursului de dramaturgie „100, 1.000, un milion de povești”. Juriul, format din scriitorii Horia Gârbea, Lucia Verona, Mircea Ghițulescu și Ioan Gârmacea, a ales piesa câștigătoare a concursului „Povestea copilului care a salvat poveștile” de Ștefan Mitroi. Aceasta a fost inclusă în repertoriul Teatrul Ion Creangă, stagiunea 2008-2009.

Juriul ediției a fost format din Jeremy Turner – director Agor Drysau – Opening Doors Festival, Wales, Marea Britanie; Lola Lara Crespo-López – Director Festival Teatralia, Madrid, Spania; Tulim Saglam – Director Bursa International Theatre Festival for Children and Young People; Michel Dieuiade – Director artistic Biennale du Théâtre Jeune Publics, Lyon, Franța; Doina Modola – critic de teatru, România.

Printre cele mai importante spectacole ale acestui an au fost Începutul, Teatrul de Tinere Bryantsev, Rusia, Mutabor, Mr. Pejo`s Wandering Dolls, Sankt Petersburg, Rusia, Grande Finale, Batida, Danemarca

EDIȚIA a V-a **3-10 octombrie 2009**

Și la a V-a ediție, Festivalul Internațional de Teatru pentru Copii „100, 1.000, 1.000.000 de povești” continuă să fie o sărbătoare a copiilor de toate vârstele. Secțiunea competițională a inclus spectacole din Italia, Suedia, Germania, Grecia, Canada, Rusia, Republica Moldova, Croația, Belgia, Bulgaria și România.

Programul a fost completat de spectacole interactive: Pălăria cu surprize; Melc, melc, codobele și Un desen, o floare, mare sărbătoare; Trupa de animatori ArCub; colocviul-dezbateri – Dramaturgia pentru copii, încotro? și atelierul de mișcare corporală pentru actori, coordonat de Florin Fieroiu, Performing the body.

Ediția din 2009 a Festivalului a fost ultima care a avut ca sediu central sala din Piața Amzei. Din acest an, Teatrul Ion Creangă și-a desfășurat activitatea mai întâi în cinematograful Gloria, apoi la Sala Rapsodia.

Juriul acestei ediții a fost alcătuit din: Michel Dieuaide – Director Artistic al Biennale du Théâtre Jeune Publics, Franța; Michel Caesteker – Director Adjunct al Centres Culturels Municipaux, 2e Festival International pour la Petite Enfance „Kaolin & Barbotine”, Franța. Printre cele mai importante spectacole ale acestui an au fost: Mignone, Mr. Pejo`s Wandering Dolls Theatre, Rusia, Ba, Compania Piccoli Principi Theatre, Italia, Albă ca zăpada și cei șapte pitici, regia Cornel Todea, Teatrul Ion Creangă, România.

EDIȚIA a VI-a 2-9 octombrie 2010

La 45 de ani existență Teatrul Ion Creangă organizează cea de-a 6-a ediție, vie și proaspătă. Centrul Vechi a fost invadat de personaje de basm, de statui vivante, de clovni și de multă voioșie. Copiii au construit povești împreună cu actorii, realizând spectacole educative și interactive. În dorința de a asigura posibilitatea realizării a cât mai multor schimburi de experiență interculturale,

Festivalul a urmărit scopul de a oferi un prilej de întâlnire a profesioniștilor din domeniu, prin organizarea unui seminar care a pus în discuție Practicile artistice pentru copiii de 0-6 ani.

Juriul ediției este format din criticii de teatru: Timea Papp, Ungaria; Alice Georgescu, România; Doina Moldova, România.

Printre cele mai importante spectacole ale acestui an au fost: Cutii, Bama Dance Group, Tel Aviv, Israel, Trei de-un fel, Pete Blecher, Viena, Austria, Nimeni nu se numește Elise, Teatrul Metronom, Húthoff, Germania

EDIȚIA a VII-a 1-8 octombrie 2011

În anul 2011, Teatrul Ion Creangă și-a continuat misiunea de a crea căi de legătură între realitate și lumea poveștilor, poduri între teatrul românesc pentru copii și mișcări teatrale din străinătate. Invitații festivalului, dar și micii spectatori au putut urmări în cadrul acestei ediții

un showcase al teatrului: au fost prezentate șase dintre cele mai bune producții din repertoriul stagiunii, Festivalul debutând cu premiera oficială a spectacolului „Cărăbușii”, regia Cornel Todea.

Programul a fost completat de spectacole a trei teatre din România, dar și din Bulgaria, Elveția, Germania, Israel, Polonia și Slovenia.

În cadrul acestei ediții, a avut loc Întâlnirea Directorilor de Teatru pentru Copii din România, în care s-a propus constituirea Clubului Național al Spectacolelor de Teatru pentru Copii. Acesta urmărea asocierea teatrelor dedicate din România care produce spectacole profesionale dedicate copiilor, în vederea găsirii de soluții pentru o mai bună difuzare a producțiilor în întreaga țară.

De asemenea, Festivalul a găzduit Forumul Teatrul și școala, eveniment din cadrul proiectului European multianual Small size, big citizens. Participanții au dezbătut proiectele românești și europene, desfășurate la diverse niveluri de învățământ, din perspectiva practicienilor de teatru, care pun în evidență o bună colaborare între instituții.

Juriul ediției a fost format din: Alicja Morawska Rubczak – critic și cercetător de teatru pentru copii, Polonia; Ion Parhon – critic de teatru, România; Doina Modola – critic de teatru, România.

Printre cele mai importante spectacole ale acestui an au fost: De-a v-ați ascunselea, Dina Telem Group, Israel, Domnul Satie, Teatr Atofri, Polonia, Castelul cântător, Forum Ljubliana, Slovenia, Rotocol, Teatrul Ion Creangă, România

EDIȚIA a VIII-a

29 septembrie-6 octombrie 2012

Alături de spectacole pregătite de Teatrul Ion Creangă, Teatrul Masca și Compania de Teatru Passe-Partout au participat și povești din Italia, Israel, Bulgaria, Franța și Spania la festivalul care deja se numea în mod tradițional, cea mai mare sărbătoare a copilăriei.

Continuând tradiția începută în 2007, Teatrul Ion Creangă împreună cu Asociația Scriitorilor din București a organizat cea de-a VI-a ediție a Concursului de Dramaturgie „100, 1.000, un milion de povești”.

La această ediție, membrii juriului au fost scriitorii Lucia Verona, Horia Gârbea, Emil Mladin și Ioan Gârnacea. Textul câștigător, montat la Teatrul Ion Creangă în stagiunea 2013-2014, a fost Lumea lui Papparín de Carmen Dominte.

Juriul ediției a fost alcătuit de Maria Zărnescu – critic de teatru, România; Ion Parhon – critic de teatru, România; Doina Modola – critic de teatru, România.

Printre cele mai importante spectacole ale acestui an au fost: Fluturi și oameni, Compania de Teatru Passe-Partout Dan Puric, București, România, Povestea spicului de grâu, Teatrul Ion Creangă, București, România, Prințul fericit, Sally Anne Dance Company, Tel Aviv, Israel

EDIȚIA a IX-a

28 septembrie-5 octombrie 2013

O ediție de tranziție, iar Festivalul i-a supraviețuit, demonstrându-și importanța și necesitatea. Director interimar al Teatrului Ion Creangă, scriitorul Ioan Gârmacea, a continuat proiectul lui Cornel Todea, renunțând la caracterul competițional pe care festivalul l-a avut în edițiile precedente.

Cu toate acestea, Festivalul a continuat să fie un eveniment în peisajul teatral, oferind spectatorilor bucureșteni ocazia să vadă povești clasice și inovative să facă expediții prin lumi inedite, să cunoască și să înțeleagă mai bine teatrul pentru copii din lume. După ce au pornit cu Bicicleta spre... mare (Bouffou Theater, Franța), copiii s-au aventurat pe o curajoasă barcă până la lună (Barca și Luna, La Baracca Testoni Ragazzi, Italia) până înapoi La plajă! (Cie Les Petits Délices, Belgia).

EDIȚIA a X-a

27 septembrie-4 octombrie 2014

Sute, mii, milioane de povești și-au invitat publicul începând cu data de 27 septembrie la Festivalul Internațional de Teatru pentru Copii organizat de Teatrul Ion Creangă.

Anul acesta, FITC a sărbătorit împlinirea a 10 ani prin întoarcerea la caracterul competițional, concursul pentru Cel mai bun spectacol de teatru pentru copii aducând în fața publicului unele dintre cele mai valoroase producții de gen ale momentului.

Pentru a putea găzdui cele 30 de spectacole selectate, Festivalul s-a desfășurat în mai multe săli de teatru, dar și în spații mai puțin convenționale. Astfel, Poveștile au fost inventate, timp de o săptămână, la Palatul Național al Copiilor, Teatrul Excelsior, Teatrul de Comedie, Centrul Național al Dansului București sau Biblioteca Națională a României. Acestora li se adaugă un program de evenimente susținute în aer liber, în Parcul Cișmigiu și o spectaculoasă paradă a trupei Mr. Pejo's Wandering Dolls din Sankt Petersburg, Rusia.

Juriul ediției este format din: Slobodan Marković – directorul Festivalului Teatrelor pentru Copii Subotica, Serbia; Rosamunde Hutt – regizor, Marea Britanie; Charles Way – dramaturg, Marea Britanie; Ludmila Patlanjoglu – critic de teatru, România; Catrinel Dumitrescu – actriță, România.

Printre cele mai importante spectacole ale acestui an au fost: Amintiri din copilărie, Teatrul Ion Creangă, București, Acasă, Teatrul La Baracca Testoni Ragazzi, Bologna, Italia, Cui i-e frică de Bau-Bau?, Teatrul Țândărică, București, Amintiri din copilărie, Teatrul Ion Creangă, București

EDIȚIA a XI-a

3-10 octombrie 2015

Ediția acestui an aduce în fața publicului spectacole dintre cele mai diverse – teatru dramatic, musical, teatru-dans sau circ, dar și ateliere pentru copii care au adus magia poveștilor în sălile primitoare ale teatrelor din București. Selecția este realizată de criticul de teatru Carmen Stanciu, care a propus spectacole ce depășesc barierele lingvistice sau culturale, spectacole sensibile, despre spaime și despre zbor, despre sunetul culorilor și despre gusturile sunetelor.

Alături de teatrele din spațiul românesc, Festivalul aduce și companii din Slovacia, Olanda, Elveția, Germania, Israel. Atracția acestei ediții rămâne prezența Mandragora Circo din Argentina, pentru prima dată în Europa.

Juriul care a decis premiile acestei ediții este format din: Slobodan Marković – directorul Festivalului Teatrelor pentru Copii Subotica, Serbia; Maria Zărnescu – critic de teatru, România; Emil Boroghina – directorul fondator al Festivalul Internațional de Teatru Shakespeare; Emilia Poescu – actriță; Philippe Besson – regizor, Germania.

EDIȚIA a XII-a

1-8 octombrie 2016

În acest an poveștile sunt sărbătorite prin prezența a 23 de teatre și companii teatrale din 9 țări, dar și prin activități conexe precum ateliere, workshop-uri pentru artiști, conferințe sau dezbateri.

Printre participanții la această ediție se numără artiști din Italia (Teatrul Principio Attivo, La Baracca – Testoni Ragazzi, Teatrul Scarlattine, Teatrul Belcan), Spania (Compania Da.Te Danza, Teatrul Paraiso), Franța (Compania Act2), Belgia (Teatrul De Spiegel), Polonia (Teatrul de animație din Poznan), Finlanda (Compania de Dans Auraco), Grecia (Teatrul de păpuși Hop Signor) și Israel (Teatrul Nephesh și Teatrul Sironi).

Premiile ediției au fost jurizate de: Yvette Hardie (Președinte ASSITEJ – Asociația Internațională de Teatru pentru Copii și Tineret), Lali Morris (producător și regizor), Vava Ștefănescu (coregraf și manager – Centrul Național al Dansului București), Octavian Saiu (cercetător și critic de teatru) și Andrei și Andreea Grosu (regizori).

EDIȚIA a XIII-a **7-14 octombrie 2017**

Ediția acestui an reunește spectacole create de artiști din nouă țări, care prilejuiesc întâlniri memorabile, vorbind despre diferențele dintre oameni, despre granițe și despre adaptare, producțiile alese aducând în atenția copiilor o diversitate de personaje și abordări.

Printre invitații acestei ediții se numără teatre și companii din Austria, Belgia, Israel, Italia, Polonia, Rusia, Spania și Suedia.

Juriul acestui an pentru secțiunea competiției de spectacole a fost compus din: Robert Seguin (Director al Centrelor Culturale Municipale Limoges și al Festivalului „Kaolin și Barbotine”, Franța); Vlad Massaci (regizor, România) și Adrian Titieni (actor și profesor universitar la UNATC „I. L. Caragiale”, România).

Printre cele mai importante spectacole ale acestui an au fost: O poveste cu susul în jos, Teatrul Testoni Ragazzi – La Baracca, Italia, La Società della Civetta, Italia și Nano & Aroosak, Iran, Oamenii Pinguin, Teatrul Asou, Austria, Centrul de Artă pentru copii din Poznań, Polonia, Bianco, Teatrul LaBu, Spania.

EDIȚIA a XIV-a **6-13 octombrie 2018**

O ediție în care Festivalul și-a propus să „oprească timpul în loc” pentru o sută, o mie, un milion de povești dedicate celor mai tineri spectatori. Astfel, festivalul a devenit un veritabil laborator care reunește și mixează diferite forme de expresie teatrală; producțiile selecționate și care alcătuiesc programul au urmărit să antreneze empatia și a abordat subiecte dintre cele mai diferite cu delicatețe, umor și candoare.

Pe durata celor opt zile de festival, copiii au aflat povești despre curajul de a descoperi lumea și de a rămâne în echilibru, ca un acrobat fantastic, despre îndrăzneala de a înfrunta marile întrebări care ne macină și despre răspunsurile magice care se ascund uneori într-o cutie de carton.

Fiecare spectacol este o aventură, o călătorie prin orașe închipuite, în mijlocul naturii sau pe lună cu viteza imaginației.

Au participat companii și teatre din țările Austria, Belgia, Elveția, Finlanda, Italia, Marea Britanie, România și Spania.

Programul a fost completat de o serie de evenimente conexe adresate profesioniștilor din domeniul artelor spectacolului pentru copii. Pentru aceștia, festivalul propune două workshopuri de mișcare, coordonate de coregrafii Florin Fieroiu (România) și Oma Meza

(Compania Da.Te Danza, Spania), dar și o dezbatere despre influența noilor tehnologii asupra teatrului pentru publicul tânăr.

Juriul a fost compus din Jo Belloli (specialist în domeniul teatrului pentru copii sub 6 ani, Marea Britanie); Omar Meza (coregraf și director artistic, Spania) și Florian Silaghi (actor, România).

Printre cele mai importante spectacole ale acestui an au fost: Tuntu, Compania de Dans Auraco, Finlanda / care prin cercetare aprofundată, contribuie la conștientizarea senzorială, în rândul unui public incluziv, Umbra mea, Compania O Quell Dommage, Belgia / pentru viziunea dinamică, afectuasă și jucăușă asupra singurătății. Se pot adăuga spectacole precum Totdeauna, Teatrul Toihaus, Austria, Ploaia, Compania Makeliñe din Spania, Taama, Theatre de la Guimbarde, Belgia, Culorile apei, Teatrul La Baracca – Testoni Ragazzi, Italia.

EDIȚIA XV

7 - 14 octombrie 2023

În această perioadă Bucureștiul aparține copiilor: 12 teatre și trupe invitate, din Italia, Finlanda, Spania, Belgia și România, se întâlnesc cu ocazia celui mai interactiv și creativ festival de teatru pentru copii din țară. Festivalul Internațional de Teatru pentru Copii „100, 1000, 1.000.000 de povești“ continuă tradiția spectacolului de calitate și aduce reprezentații destinate familiei și publicului tânăr, cu vârsta cuprinsă între câteva luni și peste 12 ani.

De-a lungul celor opt zile de festival, copiii vor privi fascinați, vor cânta, vor dansa, vor imita, se vor mira, vor întreba și vor găsi răspunsuri - vor trăi cu emoție ceea ce se petrece pe scenă. Mai mult, la FITC #15, trăirea atinge noi dimensiuni, experiența spectacolului devine imersivă prin includerea unor elemente specifice tehnologiei multimedia - proiecții 3D, realitate augmentată, măști VR, camere stop motion, costume motion capture. Atelierele tematice din programul Festivalului răspund, de asemenea, provocărilor societății actuale - de la o zi la alta, tehnologia face pași uriași, iar rolul nostru este de a o înțelege și de a o adapta nevoilor noastre. În acest sens, vom avea ateliere de robotică, imprimare 3D și VR pentru cei mici.

De la povești clasice reinterpretate până la reprezentații nonverbale care jonglează cu lumini și geometria formelor, de la întâmplări cântate la scene dansate, de la călătorii ale unor personaje concrete, în universuri magice, până la călătorii ale simțurilor, în spații ce așteaptă să fie descoperite, conținutul programului ne arată că arta, indiferent de categoria de vârstă căreia i se adresează, nu are limite. Scopul ei este de a da formă și voce imaginației, de a răspunde unor întrebări-cheie și, mai ales, de a aduce bucurie în sufletele spectatorilor.

Cu un număr de 30 de reprezentații, producțiile invitate la cea de-a XV-a ediție aparțin unor teatre și companii din Italia (La Baracca - Testoni Ragazzi, Bologna), Finlanda (Compania de dans Auraco, Helsinki), Spania (Imaginart, Sabadell; Teatrul LaBú, Breda; Roseland Musical, Barcelona), Belgia (Teatrul La Guimbarde, Charleroi) și România (Teatrul Ion Creangă, București; Teatrul Țândărică, București; Opera Comică pentru Copii, București; Acting Dream Theater, București; Teatrul Tineretului, Piatra Neamț; Teatrul de Copii și Tineret „Gulliver”, Galați).

Programul este completat și de o serie de evenimente conexe adresate profesioniștilor din domeniul artelor spectacolului pentru copii. Pentru aceștia, festivalul propune un workshop de mișcare, coordonat de Anna Ros și Andreu Sans (Teatrul LaBú, Spania), dar unul dedicat educatorilor și cadrelor didactice susținut de Andra Burcă (La Baracca - Testoni Ragazzi, Bologna). De asemenea, vor avea loc și ateliere pentru copii - „Urban Dance” un atelier de mișcare susținut de Héctor Puigdomènech (Imaginart, Spania), dar și „Umbre. Sunet. Dans”, un atelier interactiv susținut de Amel Felloussia and Elisabeth Mouzon (Teatrul La Guimbarde, Belgia).

Festivalul Internațional de Teatru pentru Copii este organizat în cadrul proiectului european Mapping - A Map on the aesthetics of performing arts for early years.

În acest an, FITC a revenit în peisajul cultural bucureștean cu o inițiativă inedită, modelată de diversitatea și dinamismul societății de azi. În ultimul timp, am auzit tot mai des cuvinte precum - VR, AI, realitate augmentată, holograme, IT și alți termeni tehnologici. Prezența tehnologiei în viețile noastre este un fapt indiscutabil și cel mai potrivit este să învățăm cum putem să o folosim în avantajul nostru, mai ales atunci când, inevitabil ajunge și în viața copiilor noștri. De aceea, în acest an, Festivalul a fost susținut și de o temă generoasă și foarte actuală - Tehnologii multimedia în spectacolele pentru copii, care s-a regăsit în majoritatea spectacolelor și activităților din cadrul acestui festival.

Ne-am bucurat când am găsit prin lume teatre și companii de teatru care se folosesc de tehnologii multimedia pentru a spune povești copiilor și a le arăta un mod interesant prin care pot să le folosească pentru a crea ceva frumos. În cele 8 zile de festival am adunat 12 companii naționale și internaționale, prieteni dragi ai Teatrului Ion Creangă care au revenit în București pentru a participa la FITC #15: La Baracca - Testoni Ragazzi din Italia; Compania de dans Auraco din Finlanda; Teatrul LaBú, Roseland Musical și Imaginart din Spania; dar și Teatrul La Guimbarde din Belgia. Fiecare spectacol a fost unic în felul lui, inovator și a reprezentat o experiență în sine pentru fiecare spectator în parte, în special pentru cei mici. Pentru că majoritatea reprezentațiilor au fost nonverbale, copiii au învățat și un altfel de limbaj scenic

prin mișcări corporale și gesturi expresive. Astfel, fiecare spectacol a căpătat alte o mie de înțelesuri, în funcție de imaginația publicului.

Din țară au venit la București - Teatrul Tineretului de la Piatra Neamț & Teatrul pentru Copii și Tineret „Gulliver” din Galați. În București s-au jucat spectacole ale Operei Comice pentru Copii, Acting Dream Theater, dar și câteva dintre spectacolele noastre. Cu gândul că „teatrul ne aduce împreună”, am reunit scopul nostru comun - de a oferi spectacole de teatru și o ofertă culturală cât mai vastă pentru copii - și am spus cu toții aceeași poveste, sub aceeași pălărie, bucurându-ne de aplauzele și zâmbetele celor mici!

În cadrul atelierelor de robotică, imprimare 3D și VR copiii au explorat lumea științei într-un mod distractiv, dar și educativ, deoarece prin tehnologie se pot învăța foarte multe lucruri folositoare pentru viitor. Pe de altă parte, am avut și două ateliere de mișcare - „Urban Dance”, unde am învățat un nou stil tot mai întâlnit în ziua de azi, Street Dance și „Umbre. Sunet. Dans”, unde între copii și părinți s-a creat o legătură mult mai strânsă prin intermediul interacțiunilor învățate în cadrul acestui atelier.

Pentru profesioniștii din domeniu, actorii de la Teatrul LaBú - Anna Ros și Andreu Sans, au susținut un workshop despre imaginație și creativitate. Actorii au învățat cum să improvizeze pornind de la o singură idee, dar și cum pot da noi înțelesuri unui singur obiect prin joc și joacă. Un alt workshop a fost dedicat educatorilor și a fost coordonat de Andra Burcă. Acesta a avut ca temă educația timpurie prin teatru, învățându-i pe educatori mai multe despre relația pe care copiii o pot avea cu teatrul, încă de la cele mai fragede vârste.

La FITC au fost reprezentate toate formele de artă, printre care și o expoziție cu ilustrații realizate în cadrul proiectului MAPPING - din care Teatrul Ion Creangă face parte. 33 de lucrări ale artiștilor din întreaga lume au fost expuse în foaierea Sălii Rapsodia pe tot parcursul Festivalului.

Festivalul Amintiri din Copilărie

Povestea FESTIVALULUI AMINTIRI DIN COPILĂRIE vine dintr-o frântură de memorie care a devenit realitate în anul 2014 – anul primei ediții, iar de atunci, timp de șase ani, au adus împreună familii întregi. Dacă prima dată ne-am întâlnit în curtea interioară a Muzeului Național al Țăranului Român, următoarele ediții au fost susținute în Parcul Kiseleff (2015-2017) și Parcul Tineretului (2018 și 2019), drept dovadă a evoluției programului de la un an la altul, având un program din ce în ce mai divers și cu o multitudine de noi activități.

FESTIVALUL AMINTIRI DIN COPILĂRIE a fost gândit din dorința de a aduce împreună toată familia, de a descoperi sentimentul pe care teatrul și festivalul îl pot crea atât la nivel individual, cât și la nivelul întregii familii, mai ales prin bucuria poveștilor captivante de pe scenă, cât și în afara acesteia. Întregul concept al festivalului este gândit în această sferă, a descoperirilor și al interactivității, iar de aici un întreg program de activități se regăsește pe toată perioada de desfășurare evenimentului. Ca o regulă, devenită mantră pentru mulți dintre noi, Festivalul are loc anual, în luna iunie, în prima lună de vară și aproape vine, ca un start al vacanței pentru copii.

Ateliere de creativitate și spectacole vă vor provoca să intrați în joc și totodată veți putea lua parte la workshopuri de teatru și asculta povești în lectura interactivă a unora dintre cei mai iubiți actori ai teatrului pentru oameni mari.

FESTIVALUL AMINTIRI DIN COPILĂRIE își propune să încurajeze participarea întregii familii la o serie de evenimente culturale și să creeze oportunități pentru a favoriza petrecerea unui timp de calitate în familie și astfel să încurajeze implicarea părinților în educația și culturalizarea copiilor. Astfel publicul țină devine întreaga familie și copiii acestora.

Ediția I – Pilot / 2014

Prima ediție a Festivalului a avut loc în perioada 13-15 iunie 2014, cu scopul de a aduce întreaga familie împreună, pentru a se bucura de poveștile captivante ale copilăriei.

Găzduit de Muzeul Național al Țăranului Român, care a pus la dispoziția Teatrului Ion Creangă atât curtea interioară, cât și Studioul Horia Bernea și Sala Școala Satului, Festivalul a reunit o gamă variată de activități interactive. Participanții au avut astfel posibilitatea să redescopere farmecul jocurilor interactive, al lecturilor de povești, al teatrului, al atelierelor de creație și bricolaj, al lecțiilor deschise în aer liber, dar și al tradițiilor populare și al măiestriei meșteșugarilor de altădată.

Principala manifestare din cadrul Festivalului, Parada Teatrelor pentru Copii, a reunit peste 350 de persoane care au defilat duminică, 15 iunie, pe Șoseaua Kiseleff, de la Strada Docenților la Piața Victoriei. Printre aceștia s-au numărat artiști ai teatrelor și companiilor independente de teatru pentru copii, reprezentanți ai cluburilor și centrelor pentru copii, educatori și elevi de la școli și grădinițe private sau organizații non-guvernamentale.

Programul Festivalului a însumat, în cele trei zile de desfășurare, următoarele:

- 66 de evenimente
- peste 400 de artiști și voluntari
- peste 5.000 de participanți

Ediția a II-a / 2015

Odată cu ediția a II-a, derulată între 12 și 14 iunie 2015, Festivalul a adus poveștile și amintirile copilăriei într-un nou spațiu: Parcul Kiseleff.

Amplasat în Sectorul 1, de-o parte și de alta a Șoselei Kiseleff, într-o zonă ușor accesibilă, deservită de transportul în comun, Parcul este o oază de verdeață și prospețime, fiind constant animat de târguri, evenimente, concerte și expoziții. Pentru Teatrul Ion Creangă Parcul Kiseleff a constituit o opțiune ideală, Festivalul fiind reșezat în 2015 în triunghiul delimitat de Blvd. Ion Mihalache, Str. Arhitect Ion Mincu și Piața Victoriei – un spațiu generos, cu peluze, pâcuri de arbori și alei asfaltate.

Transformat, cu ajutorul scenografiei lui Viaceslav Vutcariov, într-un caleidoscop colorat, Parcul a fost vizitat de timp de 3 zile de copii, părinți și bunici care s-au plimbat printre baloane de săpun, au făcut cunoștință cu mimi și statui vivante, au pictat pe lemn, carton sau pânză, au modelat animale fantastice din lut, și-au creat propriile jocuri și jucării.

O altă noutate a celei de-a doua ediții a fost caracterul internațional al acesteia. Pentru prima dată, programul Festivalului a inclus și momente susținute de artiști din afara României. Timp de 3 zile companiile Clown Band (Italia) și Groove Onkels (Germania) au cântat și dansat pe scena și pe aleile din Parcul Kiseleff, spre bucuria publicului.

Inedită a fost și colaborarea cu regizoarea Michal Svironi (Israel), alături de care Teatrul Ion Creangă a lansat spectacolul de teatru interactiv „Cartierul poveștilor”. Amplasat pe peluza din spatele scenei, Cartierul a introdus publicul într-un spațiu în miniatură, alcătuit din 5 căsuțe fantastice, spectatorii-vecini fiind invitați să pătrundă în interiorul acestora și să experimenteze, timp de câteva minute, ipostaza de regizor sau de actor. Cel mai așteptat moment al Festivalului, Parada Teatrelor pentru Copii, a bucurat peste 2500 de spectatori, care s-au alăturat alaiului de pe Șoseaua Kiseleff.

Din povești s-au desprins zâne și prinți, mașini de epocă și dragoni, elevi, balerine și sportivi, iar muzica a fost asigurată de invitații din străinătate.

Atmosfera de sărbătoare s-a menținut în parc, unde au avut loc ateliere și demonstrații, spre încântarea celor care s-au plimbat de la atelierul de circ, la demonstrația de skateboarding, de la atelierul de mandale florale la demonstrația câinilor polițiști.

Programul Festivalului a însumat, în cele trei zile de desfășurare, următoarele:

- 60 de evenimente
- peste 400 de artiști și voluntari
- peste 12.000 de participanți

Ediția a III-a / 2016

Cea de-a treia ediție a avut loc între 10 și 12 iunie 2016 și a transformat din nou Parcul Kiseleff într-un loc de joacă, presărat cu praf de cretă, păstrat și reîmprospătat cu amintiri.

Pe lângă evenimentele deja cunoscute publicului de la edițiile anterioare, programul a inclus, în premieră, instalații interactive pentru copii, spectacole de animație („Struții” și „Girafele” – Teatrul Pavana, Olanda), concerte, ateliere de teatru, muzică, dans sau yoga, dar și ateliere senzoriale.

Pentru a permite desfășurarea mai multor activități în paralel, Teatrul Ion Creangă a amenajat, în baza unui proiect realizat de echipa de arhitecți Prototip Studio, 4 zone principale: Scena, Umbrarul cu povești, Masa cu ateliere și Mini-ateliere, un spațiu dedicat familiilor și copiilor lor de vârstă mică (sub 3 ani).

Parada Teatrelor pentru Copii a avut loc duminică, 12 iunie, pe Șoseaua Kiseleff. Alături de eroii și eroinele din spectacolele Teatrului Ion Creangă au defilat personaje de la Teatrul Pavana, Opera Comică pentru Copii, acrobați de la Circ & Variete Globus, Trupa Frustica, dar și studiouri pentru copii (Casa de Balet și Victoria Dance Studio), asociații (A.C.T.O.R – Asociația Culturală pentru Teatru și Origami din România și Asociația Institutul de Artă EuroAsiatic) și grupuri corale (Meloritm și Grupul folcloric „Mlădițe Ilfovene”).

Programul Festivalului a însumat, în cele trei zile de desfășurare, următoarele:

- 78 de evenimente
- 350 de artiști și voluntari
- Peste 20.000 de participanți

Ediția IV / 2017

Cea de-a IV-a ediție a Festivalului Amintiri din Copilărie s-a desfășurat pe parcursul a cinci zile, în perioada 7 – 11 iunie 2017, cu o serie de activități desfășurate în Parcul Kiseleff și pe Șoseaua Kiseleff, cu participarea a peste 350 de artiști.

În cadrul festivalului au participat teatre și companii din următoarele țări: Elveția, Franța, Germania, Israel, Italia, Olanda și România.

Devenită tradiție a festivalului, Parada Teatrelor pentru Copii a avut loc duminică, 11 iunie, pe Șoseaua Kiseleff între Strada Docenților și alveolele din dreptul Parcului Kiseleff. Au defilat: Poliția Română; Fanfara Amaseno – Italia; Teatrul Ion Creangă; Circ & Variete Globus; Dulce Compania – Germania; Opera Comică pentru Copii; Ansamblul vocal-instrumental Nova; Demente – Israel; Trouble Dance Company by Paul Gheorghe;

Inspectoratul General pentru Situații de Urgență; Orchestra Fluturilor – Elveția; Instinct Taekwondo Team; Club Sportiv Radu Sensey; Club Kempo-Muay; Federația Română de Judo; Federația Română de Lupte; Federația Română de Samba; Atelierul Magdei;

Ediția V / 2018

Ediția cu numărul cinci a Festivalului Amintiri din Copilărie organizat de Primăria Municipiului București prin TIC a avut loc pentru prima dată în Sectorul 4 al Capitalei, în Parcul Tineretului. Perioada de desfășurare a fost cuprinsă în perioada 15-17 iunie 2018.

Festivalul a reunit numeroase activități printre care: spectacole de teatru, teatru stradal, circ contemporan și ventriloci, concerte, instalații, demonstrații de dans clasic și modern, ateliere de creativitate și meșteșuguri, ateliere de mișcare pentru copii de vârstă mică (sub 4 ani), lecturi de povești, momente de animație stradale (mimi, statui vivante), dar și un program dedicat jocurilor copilăriei de altădată. Printre oaspeții acestei ediții s-au numărat teatre și companii din: Australia, Columbia, Danemarca, Israel, Italia, România și Spania.

Programul Festivalului a însumat, în cele trei zile de desfășurare, următoarele:

- 83 de activități;
- 170 de artiști;
- 30 de facilitatori de ateliere.

Ediția VI / 2019

Ediția din anul 2019 a Festivalului Amintiri din Copilărie s-a desfășurat între 14 și 16 iunie, în Parcul Tineretului din capitală, cu participarea a peste 30.000 de copii și de părinți la cele mai bine de 100 de activități propuse.

Pe scena festivalului au fost aplaudate trupe ale teatrelor Ion Creangă, Excelsior și Țândărică, acrobați de la Circul Metropolitan București, balerini de la Casa de Balet și Victoria Dance Studio, artiști de la trupa Pam, Asociația Clasic e fantastic; CREAS; Mix & Match; Trouble Crew Show; ventrilocă Crina Svoboda; actorul Cezar Vlad Popescu, Selin Ozer, Little Impro.

Pe Platforma de spectacole a festivalului au evoluat trupele de teatru stradal din Spania: Brincadeira, Ganso & Cia și Teatrul Zum, din Germania – Jay Toor și Dulce Compania, iar din Statele Unite ale Americii – Acrobuffos.

În zona de relaxare a festivalului, copiii s-au bucurat de ateliere susținute de Fundația Călea Victoriei, Trima Events și Școala de la Piscu, în timp ce Jocurile Copilăriei, susținute de

actori ai Teatrului Ion Creangă, i-au ajutat pe cei prezenți să re trăiască clipe frumoase ale copilăriei.

Am ales să detaliez cele două festivaluri de mai sus, atât de familiare mie, pentru a scoate în evidență potențialul pe care aceste manifestări îl au pentru societate. Primul lucru esențial într-un festival de cultură este materialul uman valoros care îl organizează. Nume importante ale lumii artistice și-au adus aportul la dezvoltarea acestor manifestări. De la idei și propuneri de ateliere, până la spectacole, valoarea participanților dată de exigența jurizării formată din oameni cu o cunoaștere mult peste medie.

În ultimii ani se vorbește din ce în ce mai mult despre economia creativă și despre o clasificare și împărțire diferită a activităților economice, incluzându-le și pe acelea care se bazează pe resursa umană, talentul și capitalul intelectual.

Potențialul acestor structuri este imens și foarte puțin exploatat la noi. Chiar dacă înainte de episodul pandemic păreau a fi multe evenimente de acest gen, ele erau doar un mic procent din ceea ce înseamnă o populație în creștere a Bucureștiului. Beneficiile în dezvoltarea societății, echilibrul mintal, comunicarea și nu în ultimul rând aspectul financiar demonstrează potențialul unui festival de teatru și în special a unui festival adresat copiilor și familiei.

Festivalurile de artă au explodat cu câțiva ani înainte de pandemie. Noi festivaluri care proliferau, care răspundeau tuturor gusturilor și zonelor de divertisment. Treptat ele au devenit o sursă vitală de venituri și publicitate pentru orașe și artiști. Ideal acestea reprezintă un amestec atent realizat de artiști, cu o varietate de programe, fiind spectaculoase din punct de vedere vizual și, de asemenea, îndeplinindu-și obiectivele sociale. În general, acestea sunt importante din multe motive. Câteva dintre acestea sunt: creșterea economiei zonale și locale, contribuția la traiul artiștilor și a comunității locale, exprimarea diferite forme de artă și crearea de imagini reprezentative unui grup și unei regiuni.

Prin urmare, un festival de artă nu ar trebui doar să existe, ar trebui să aducă o anumită contribuție părților interesate. Prin urmare, atunci când acestea sunt găzduite într-o anumită zonă, viața comunității este afectată de aceasta fie într-un mod pozitiv, fie negativ.

Festivalurile sunt una dintre cele mai rapide modalități de promovare a turismului și pot contribui la dezvoltarea economică. Cu toate acestea, comunităților locale le este dificil și nu sunt capabile să dezvolte caracteristici unice și să aibă manifestări cu o dezvoltare durabilă.

Factorul cheie este modul în care îi facem pe cei implicați în activități să simtă beneficiile și semnificațiile unui festival. După cum se poate observa în cele două studii de caz prezentate mai sus, TIC nu numai că a identificat foarte bine segmentul căruia i se adresează și pentru care, până la momentul respectiv nu existau foarte multe opțiuni de entertainment, dar

prin seriozitatea prin care a fost realizat, an de an, trupe importante din Europa și nu numai au început să i se alăture și astfel să îl crediteze. Primul festival al Teatrului Ion Creangă s-a transformat într-o necesitate a capitalei și a devenit un ambasador al României în multe colțuri ale lumii.

În ceea ce privește rezidenții, și percepția lor asupra festivalului, a fost important să li se ia pulsul și să fie înțeles sensul esențial și motivul participării lor. În viitoarele ediții și aceștia din urmă au găsit activități și spectacole care să le satisfacă necesitățile și să îi atragă în continuare.

Oare sectorul public este dispus să joace rolul de gazdă și să promoveze dezvoltarea festivalurilor, care sunt motivațiile pentru a susține un asemenea eveniment?

Evaluarea perspectivelor părților interesate poate ajuta factorii de decizie să facă alegerile corecte pentru diferite obiective și priorități de ordin cultural dar și politic.

Când festivalurile au fost organizate inițial ele se adresau publicului țintă al teatrului, adică părinților și copiilor. Lor li s-au adăugat rezidenți locali, ca apoi, pe parcursul câtorva ediții să câștige și spectatori din alte zone ale Bucureștiului și ocazional turiști .

Una dintre politicile unui festival urmărește să-și identifice participanții noi și să le crească interesul. Sprijinul participanților la festival este legat de politicile de promovare ale dezvoltării durabile ale acestuia.

Cu alte cuvinte, numărul participanților va influența dezvoltarea unei asemenea manifestări. Publicul va exista întotdeauna dacă evenimentul se va organiza la fel de coerent și puternic de fiecare dată.

Cercetarea arată că participanții la un festival, atât fideli cât și noi, dețin poziții și opinii diferite și au motive variate pentru a participa la acesta, simt altfel și au nevoi specifice. Prin urmare, o gazdă care organizează festivaluri trebuie să cunoască nevoile și așteptările publicului și să le înțeleagă opiniile și atitudinile pentru a facilita creșterea și dezvoltarea unei astfel de manifestări.

Festivalurile de artă au un impact variat asupra părților interesate și asupra unuia dintre cei mai importanți factori, comunitatea locală. Interesul poate fi de ordin socio-cultural, de mediu, politic și economic.

De ani de zile, studiile de impact asupra festivalurilor s-au concentrat în principal pe efectul economic, de mediu și creativ asupra comunității locale. Un număr limitat de cercetători au efectuat studii pentru a măsura impactul acestora asupra calității generale a vieții comunității și a membrilor ei. Este important să ne uităm la ce variabile socio-demografice le influențează calitatea vieții.

Se poate urmări impactul unui festival de teatru pentru copii asupra comunității locale și cum influențează el copiii și familia.

1. Cum sunt percepute de public festivalurile pentru copii (din punct de vedere cultural, de mediu, politic și economic)?
2. Aceste percepții asupra impactului festivalului de artă influențează sentimentul lor de bunăstare și calitatea generală a vieții?
3. Ce variabile demografice influențează calitatea vieții comunității și a membrilor ei individuali?

În ceea ce privește impactul cultural pozitiv al festivalurilor, dovezile sugerează că acestea ajută la crearea de noi forme de divertisment, construirea mândriei naționale, oferă publicului oportunitatea de a cunoaște oameni noi, șansa de interacțiune între comunitate și artiști și crește normele și valorile acestora. De asemenea, permite organizatorilor festivalului să promoveze cultura la nivel local.

Există perspectiva de mediu a impactului unei asemenea manifestări. Studiile au arătat că va apărea dificultatea de a găsi parcare în timpul festivalului, nivelul de zgomot și deșeurile vor crește, mediul natural și cel construit vor fi deteriorate, traficul va crește, vor fi prea mulți oameni în comunitatea locală și va fi foarte dificil pentru rezidenții zonei de desfășurare a evenimentelor să găsească o locație liniștită unde să se recreeze dacă nu doresc să participe la diferitele spectacole și ateliere.

Dacă privim din perspectiva politică a impactului unei asemenea manifestări, imaginea orașului va crește, starea economică a zonei va fi îmbunătățită și ideal, comunitatea locală va prelua festivalul. De multe ori însă se vede că finanțarea publică este folosită greșit și poate fi utilizată mai bine pentru alte activități mai importante și benefice pentru viață.

În cele din urmă, perspectiva economică a festivalului are un impact atât pozitiv, cât și negativ. În ceea ce privește impactul economic pozitiv al festivalurilor, dovezile sugerează că acestea ajută la îmbunătățirea nivelului de trai, la creșterea oportunităților de angajare, la creșterea valorii proprietăților în comunitate, ajută companiile locale să-și crească veniturile, stimulează oportunitățile de afaceri și asigură ca turiștii să rămână mai mult în zonă. De multe ori festivalurile de teatru au fost adevărați ambasadori ai acestei țări și au contribuit în timp la creșterea turismului cultural în România. Latura negativă, în cazul unor manifestări de amploare, ar putea fi creșterea prețurilor pentru anumite servicii și bunuri și creșterea costurilor vieții sau scurgerea de bani în afara zonei din cauza furnizorilor externi care sunt utilizați în timpul festivalului. Sigur nu este cazul la manifestările dedicate copiilor și familiei.

Important este să se determine percepția comunității în raport cu modul în care trăiește festivalul, cu alte cuvinte, modul în care comunitatea simte că acesta influențează aspectele vieții comunitare pe care le consideră valoroase.

Este indicat ca membrii sectorului public și organizațiile gazdă să își propună să descopere mai multe despre dorințele publicului țintă, despre satisfacerea nevoilor acestora și atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale unui festival.

Cercetarea activităților festivalurilor se concentrează în principal pe analiza problemelor economice și a profitabilității acestora. În acest sens, percepția și cunoașterea participanților la festival – în special atitudinea de susținere pentru activitățile acestuia – joacă un rol cheie în succesul, impactul și amploarea evenimentului.

Calitatea vieții participanților este extrem de importantă. Ea este măsurată de două tipuri de indicatori : obiectivi și subiectivi. Indicatorii obiectivi măsoară circumstanțele vieții oamenilor, cum ar fi venitul și nivelul de educație. Indicatorii subiectivi captează relatări de auto-raportare ale fericirii sau satisfacției indivizilor cu o listă de funcții, nevoi sau capacități sau satisfacerea diverselor aspecte ale vieții. Există mai multe tipuri de măsurători ale calității vieții, cum ar fi Indicele Dezvoltării Umane (IDU), Produsul Intern Brut (PIB), precum și alte măsuri, care măsoară doar una dintre cele două dimensiuni de bază ale calității vieții legate de comunitate.

Componentele dimensiunii obiective includ factori economici cum ar fi ocuparea forței de muncă, venitul sau siguranța locului de muncă. Factorii de mediu includ măsuri precum aglomerația, gunoiul, congestionarea traficului, zgomotul și poluarea aerului sau a apei. Factorii sociali luați în considerare ar putea fi structura familiei, integritatea culturală și securitatea locului de muncă.

Cu toate acestea, atunci când comunitatea evaluează calitatea vieții, ea va include și o dimensiune subiectivă. Ei vor adăuga „percepțiile și sentimentele personale despre mediul lor. Dimensiunea subiectivă este emoțională și încărcată de valori, acoperind factori precum sentimentele de bunăstare, satisfacția vieții, fericirea și convingerile despre standardul de viață.” (Davidson și Cotter, 1991; Diener și Suh, 1997; Dissart și Deller, 2000; Grayson și Young, 1994).

Calitatea vieții într-o comunitate constă așadar din suma tuturor sentimentelor individuale ale membrilor comunității, în consecință, și din percepția stării obiective în cadrul comunității.

Alte variabile socio-demografice care au fost identificate în literatură ca influențând calitatea vieții includ vârsta, educația, venitul, ocupația, sexul, anii în comunitate și zgomotul

din cartier (Andereck și Nyaupane, 2010; Andrews și Withey, 2012; Eckersley, 1999; Henderson, 1990; Lloyd și Auld, 2002).

Se poate argumenta că festivalurile afectează multe părți interesate. Unul dintre cele mai importante grupurile interesate este comunitatea locală. Prin urmare, este nevoie de cercetare pentru a înțelege mai bine modul în care impactul festivalului afectează sentimentul general de bunăstare sau calitatea vieții rezidenților comunității.

Găzduirea activităților festivalului de către sectorul public este o politică publică importantă. Participanții sunt părțile interesate care sunt influențate în mod direct, iar percepția spectatorilor cu privire la politica festivalului influențează și dezvoltarea politicii regionale.

În ultimii ani, cercetările privind percepția participanților asupra activităților festivalului arată că multe activități festivaliere se abat de la fundația culturală inițială, ceea ce va influența cunoștințele de culturală ale locuitorilor și astfel forța motrice pentru dezvoltarea culturii va scădea. În același timp, experiența spectatorilor cu privire la activitățile festivalului variază în timp, cu impact pozitiv și negativ. Există percepții și atitudini diferite care afectează dezvoltarea durabilă a activităților unui festival de teatru pentru copii. În general, dacă instituțiile statului ar fi dispuse să susțină politicile și evenimentele de ordin cultural ar fi un pas important în dezvoltarea societății.

La noi încă nu au înțeles beneficiile financiare, politice și de dezvoltare a unor generații sănătoase și echilibrate. Acest lucru ar avea cu siguranță un impact asupra faptului că un festival poate avea o dezvoltare pe termen lung.

Înțelegerea nevoilor și dorințelor participanților este baza organizării unui festival de succes. Încerc să aprofundez aceste cunoștințe despre comportamentul individului atât singur dar și acțiunile sale în grup. S-au constatat diferențe comportamentale, numite atipice, ale spectatorilor unor evenimente culturale.

Fishbein, M. și Ajzen, I. au pus bazele unei teorii care se numește „a acțiunii raționate” (TRA- theory of a rational action), adică modul „normă subiectivă-atitudine-intenție comportamentală”. „Intențiile comportamentale” sunt tendințele comportamentale ale unui individ și modul prin care acesta întreprinde acțiuni specifice. „Atitudine comportamentală” se referă la convingerile unui individ. „Norma subiectivă” a comportamentului social al individului în societate va fi afectată de normele și convingerile sociale ale individului. Norma subiectivă se referă la comportamentul cognitiv al unui individ intrat în contradicție cu propriile sale sentimentele.

În schimb, atunci când un individ adoptă o credință socială sau simte o presiune socială, norma subiectivă și identitatea individului devine respingătoare și, prin urmare, dorința de a

acționa devine relativ scăzută. TRA explică de ce oamenii nu adoptă anumite comportamente, bazându-se pe cercetările cognitiv-comportamentale.

Beneficiile festivalului pot fi împărțite în două secțiuni: beneficiile experienței de recreere și beneficiile dezvoltării locale.

Primul înseamnă că indivizii participă la activități care pot duce la o experiență de ordin mental, senzorial dar și fizic. Este un fel de satisfacție psihologică temporară în raport cu statut personal, cum ar fi accesul la divertisment și experiența de relaxare dobândită, care este legată de alte beneficii din viața socială, organizare, realizări și învățare. Experiența de recreere pe care o resimte un participant, în timpul unui festival de artă, depinde de valoarea beneficiilor psihologice și de natură emoțională imediat de după participarea la festival. Prin urmare, ar trebui depistate și clasificate normele subiective individuale.

Festivalurile de teatru pentru copii potențial pot crește curiozitatea și atracția către nou dar și dorința de a reveni și, în special, îmbunătățesc eficiența economică. Aceste manifestări de ordin artistic pot aduce beneficii dezvoltării locale și pot satisface așteptările societății. Un individ va fi afectat și chiar modificat de evenimentele propuse, iar cele de grup vor avea rolul de a influența întreaga familie. Festivalurile generează răspunsuri comportamentale specifice și influențează identitatea și intenția comportamentală a unui individ. Cercetarea postulează că beneficiul unui festival poate fi acela de a satisface așteptările unui individ, precum și nevoile generale pentru dezvoltarea economică locală și normele sociale.

Pe baza TRA, interesul individului și cele generale ale societății sunt influențate de normele subiective și de normele sociale ale persoanei. În plus, presiunea din partea normelor sociale poate afecta credința unui individ în beneficiile cognitive; adică normele subiective ale individului sunt influențate de normele subiective sociale. Prin urmare, acest studiu propune că beneficiul experienței de recreere a unui individ este normele subiective. În schimb, beneficiile dezvoltării locale pot fi norme subiective sociale, în același timp și beneficiile experienței de recreere.

Se propune următoarea ipoteză: Identitatea este un proces individual intern prin care evaluarea beneficiului unui individ rezultă din valorile individului și valorile grupului, iar sentimentul de identitate va avea un impact asupra comportamentului și a intențiilor comportamentale viitoare ale unui individ. Identitatea de sine este un proces individual intern după evaluarea beneficiului propriu al unui individ și, prin urmare, afectează intențiile comportamentale. Când publicul participă la un festival, experiența de vizitare va fi influențată de identitatea festivalului, în timp ce identitatea festivalului va determina dorințele spectatorilor de a revedea festivalul.

Trebuie luate în considerare sentimentele participanților la festival, sentimentul de identitate și de apartenență la un grup. Din punctul de vedere al publicului, identitatea unui festival provine din identitatea individului și conștiința colectivă. Participarea la un festival poate genera un sentiment de apartenență și o experiență împărtășită. Principalul motiv pentru care spectatorii sunt de acord sau susțin festivalul constă în emoția și sentimentul de identitate derivat din acesta. Atunci când oamenii au un sentiment de identitate prin participarea la un festival, chiar dacă ajung acolo datorită copiilor lor, ei pot oferi o contribuție semnificativă pentru dezvoltarea locală.

Identificarea cu festivalul poate fi văzută ca un proces de evaluare personală în care indivizii generează valoare interiorizată din norme subiective. În același timp, copiii au percepții diferite, ceea ce va influența părinții în viitor. Indiferent de vârstă micii spectatori sunt mult mai receptivi decât părinții lor și cu siguranță îi vor trage după ei dacă aceștia din urmă par nehotărâți sau foarte puțin implicați.

Un festival are nevoie de coordonarea spectatorilor. Atunci când participanții se identifică și au un sentiment de apartenență față de această manifestare, ei pot oferi o contribuție semnificativă pentru dezvoltarea pe viitor a evenimentului. Identificarea cu festivalul poate fi văzută ca un proces de evaluare personală în care indivizii generează valoare interiorizată din norme subiective.

Sprijinul este un proces care este rezultatul relațiilor și interacțiunilor multiple ale unui individ. Din punct de vedere al politicii, ea poate fi văzută ca identificarea și sprijinirea unei politici care decurge din intențiile comportamentale. Din punctul de vedere al unei comunități, sprijinul festivalului se referă la modul în care membrii grupului privesc, susțin, gândesc, contribuie și percep festivalul, precum și modul în care le pasă de propriile interese și convingeri.

Sprijinul evenimentului teatral este măsurat în principal prin dorința de a revizui și dorința de a recomanda. Sprijinul adultului pentru un festival este cheia dezvoltării durabile. Atât sprijinul adultului, cât și al copilului pentru festival au manifestări și înțelegeri diferite, dar interesul lor comun este dacă festivalul le poate oferi beneficii personale, dar și dorința continuității festivalului pe termen lung. Acest studiu definește sprijinul festivalului ca susținere pe termen lung a participanților, dorința de a revizui, precum și intențiile cognitiv-comportamentale și dorința de a recomanda altor persoane.

Participanții vor obține beneficii din participarea și sprijinul lor la festival și din identificarea cu festivalul. Un astfel de rezultat este în concordanță cu teoria acțiunii motivate. Normele subiective vor fi influențate atât de credințele normative, cât și de normele sociale, în

timp ce convingerile normative sociale vor avea un impact asupra convingerilor normative individuale. Beneficiile experienței de recreere și eficiența dezvoltării festivalului pot fi văzute ca norme subiective ale participanților la festival. Experiența de recreere va avea un impact asupra beneficiilor dezvoltării evenimentului.

Beneficiile festive și sprijinul festivalului pot fi privite ca o legătură cu identificarea festivalului pentru a stabili o relație MRSL (model de relație structurală liniară) între diferitele structuri. În conformitate cu teoria comportamentului rațional și literatura aferentă, „beneficiul experienței de recreere”, al individului, este influența externă individuală și cunoașterea care derivă din percepția activităților festivalului.

„Beneficiul de dezvoltare regională” se referă la beneficiul extern din activitățile festivalului regional, care este percepția și convingerile unui individ cu privire la beneficiul de dezvoltare regională din activitățile festivalului. În conformitate cu teoria comportamentului rațional, din relația cauză-efect „credințe → atitudini → intenții comportamentale”, beneficiul experienței de recreere, credința normativă individuală, și beneficiul dezvoltării regionale, credința normativă socială, reiese structura comportamentală a unui individ cu privire la beneficiul festivalului. Identificarea festivalului este privită ca rezultatul judecății beneficiului festivalului sau rezultatul valorii interiorizate a normei subiective, care este similară cu atitudinea. În plus, sprijinul festivalului poate fi privit ca o construcție de intenție comportamentală. Această cercetare privește atât beneficiul experienței de recreere, cât și beneficiul dezvoltării regionale ca variabile de percepție a beneficiului festivalului, identificarea festivalului ca variabile de atitudine, suportul festivalului ca variabile de intenție, construind un cadru de cercetare cauză-efect al „festivalului”. beneficii → identificare festival → sprijin festival”. Adică, această cercetare consideră beneficiul experienței de recreere și beneficiul dezvoltării regionale ca variabile principale ale sprijinirii și identificării festivalului, ca variabile intermediare care afectează cele două constructe ale beneficiului și sprijinului acestuia. În final, această cercetare încearcă să demonstreze relația cauză-efect MLRS.

Cu toate acestea, dezvoltarea durabilă a festivalului depinde de sprijinul și participarea părinților și copiii lor. Scopul acestui studiu este de a stabili un cadru de cercetare care să poată uni atât punctele de vedere ale părinților, cât și ale copiilor.

Ce mi se pare fascinant este că, de fiecare dată când am șansa să aprofundez o temă, realizez că definiția termenilor este esența subiectului. În acest caz „*Festival*” – a sărbători, „*Cultură*” – a cultiva, „*Teatru*” – a vedea.

Acum la încheierea tezei de doctorat îmi dau seama cât de puține lucruri știam, cât de multe intuiam și câte am descoperit prin studiile făcute în acești trei ani. Cercetarea și analiza

nu sunt experiențe prin care ne întâlnim foarte des în viață și nici sistemul nostru de lucru nu mai este obișnuit cu studiul aprofundat.

Din punct de vedere psihologic este demonstrat științific că omul pentru a funcționa la capacitate optimă are nevoie de cultură, de a-și cultiva spiritul. Că *teatrul* de calitate îl face să vadă o știam. Surpriza a venit când am descoperit sursa și originile *festivalului*, că o comunitate are nevoie de experiența colectivă generată de această formă de manifestare veche de când lumea. Prin studiile de caz pe care le-am analizat, am realizat că *sărbătoarea* stă la baza unei societăți puternice. Și mai mult decât atât, că este și o sursă de venit importantă la bugetul de stat.

Sper ca această teză de doctorat să conducă la descoperiri și mai importante și să ajute la restructurarea sistemului nostru de a gândi și de a acționa.

Îmi aduc aminte cum, proaspăt director al „Teatrului Ion Creangă”, am preluat festivaluri. Nu intuiaș am atunci importanța și necesitatea acestor sărbători. Am înțeles, prin acest studiu, plăcerea unei comunități de a afla ce înseamnă creația și creativitatea.

Organizând festivaluri am observat cât de multă nevoie au oamenii de toate vârstele de aceste manifestări. Cu cât diversificam și creșteam numărul de activități, spectacole și evenimente, cu atât creștea exponențial numărul de participanți. Implicarea publicului în evenimentele oferite pentru copii și comunitate m-a surprins. Iată că lucrurile esențiale, cu adevărat, îi motivează pe oameni și îi aduc împreună.

Festivalurile sunt o modalitate excelentă de a reuni persoane din diferite culturi, religii și medii pentru a sărbători și împărtăși frumosul și bucuria. Cultura ajută la menținerea sănătății mentale a unei societăți, o ajută să conștientizeze puterea de a exista uniți ca societate, atât ca individ cât și împreună cu familia și prietenii.

Iată câteva elemente importante ale unui festival:

- **Calitatea actului artistic.** Un festival poate deveni un ambasador important al țării sale și o unealtă de educație a unei societăți. Dacă juriul, care realizează preselecția elementelor artistice din festival, este realizat de profesioniști în domeniu, atunci valoarea festivalului crește.
- **Implicarea comunității.** Aceasta poate pune bazele unei societăți puternice și unite prin cultură. Este cazul concret al multor țări. Experiența lor practică sper să ajungă să ne motiveze și pe noi în realizarea cât mai multor evenimente de amploare.
- **Educația.** Educarea estetică a unui grup mare de oameni, în cazul festivalurilor pentru copii, a unor familii întregi, este extrem de importantă, de asemenea și educația civică, raporturile între oamenii unei comunități. Sintagma „cultura, hrana sufletului”, este cât se poate

de adevărată și de concretă. Studii asupra festivalurilor din Spania, Israel, Statele Unite și România, o demonstrează. La fel și cele câteva imagini din anexe în care grupuri de oameni asistă și se bucură atât de experiența proprie cât și de cea colectivă și savurează actul artistic.

➤ **Eliberarea de rutina cotidiană.** Unul din beneficiile esențiale pe care le creează o săptămână, sau poate mai mult, de univers creativ, este relaxarea mentală a participanților. Este știut - dacă oferim creierului, pentru o perioadă de timp alt gen de activități, el se va reseta. Societatea în care trăim a devenit din ce în ce mai stresantă și rapidă. Festivalurile, mai ales cele din sânul comunității, ar trebui să crească în amploare. Relaxarea în mijlocul orașului este revigorantă pentru individ. Face mai mult ca o vacanță și îl costă pe cetățean mult mai puțin. Această odihnă mentală și timpul petrecut alături de familie și prieteni le va crește și capacitatea și puterea de muncă, după cum arată studiile de specialitate. Este un lucru benefic pentru om, societate și statul care facilitează și susține cultura și organizarea de festivaluri.

➤ **Creșterea economică.** Deși politicienii noștri abia acum încep să devină conștienți de beneficiile economice ale festivalurilor, în lume sunt susținute și dezvoltate, în mod organizat de foarte mult timp. O astfel de structură poate crește venitul comunității locale, poate promova turismul intern și internațional cât și artiștii. Astfel, prin organizarea unui festival, vor crește și încasările instituțiilor de cultură. O anumită parte din membrii unei comunității pot reveni sau intra pentru prima oară în sălile de spectacole. Și dacă sunt captivați o vor face pe tot parcursul unui an, nu numai pe durata unui festival, aducând alte venituri suplimentare instituțiilor de cultură, implicit bugetului de stat.

➤ **Cunoașterea publicului țintă - familiile.** Impresiile și nevoile spectatorilor sunt esențiale în evoluția unui festival. Oferindu-le informații, pe tot parcursul anului, s-a reușit dublarea numărului de participanți la festivaluri și în România. În lume, frecvența prin care acestea întâlniri sunt susținute și organizate, ajută și mai mult, și mult mai rapid, la dezvoltarea unui asemenea fenomen.

➤ **Constanță și continuitate.** Un lucru pe care mi l-aș dori să se poată întâmpla și la noi, și pe care l-am descoperit în cazurile studiate pentru această lucrare, este cât de benefică poate fi stabilitatea politică și implicit financiară. M-am confruntat de multe ori cu această problemă. *Ceea ce stabilim azi s-ar putea să nu mai fie valabil mâine* - nu este un principiu sănătos pentru dezvoltarea unei societăți.

➤ **Situațiile de criză.** Pandemia a creat cea mai mare discontinuitate din istoria festivalurilor. Ne-am confruntat cu un sistem nepregătit să intervină echilibrat și să compenseze pierderile. S-au pus mai greu în practică strategii care să nu distrugă munca de ani de zile a unor artiști și instituții de cultură dar și a unei întregi comunități.

➤ **Implicarea psihologilor.** Ceea ce am aflat cu mare interes este analiza profundă a acestor manifestări din punct de vedere psihologic. Impactul emoțional, traseul și dezvoltarea psihică a participanților este un element extrem de important în opinia mea. Festivalul are funcția și este un instrument de educație civică și unitate socială. Dacă un grup de organizatori, creatori și psihologi s-ar așeza la masă pentru a analiza și dezvolta impactul unui festival ar fi extrem de constructiv. În anumite țări rezultatele unor asemenea întruniri se comunică inclusiv instituțiilor superioare de conducere.

➤ **Siguranța.** Un personal special instruit și o comunicare cât mai bună sunt absolut esențiale, în special în organizarea festivalurilor pentru copii. Forțele de ordine, serviciul de ambulanță și pompierii trebuie implicate și puse în temă cu desfășurarea evenimentului a cărei ordine trebuie să o asigure.

Documentarea pentru această lucrare, experiența festivalurilor din România și din lume mi-a stârnit imaginația, mi-a generat noi idei și posibile schițe de proiect.

Sper ca această teză de doctorat să devină și o sursă de inspirație pentru creatorii implicați și atrași de fenomenul festivalier dedicat copiilor. Viitorul dezvoltării unei țări stă în cultura și educația acestora.

Confucius, acum mii de ani sublinia că „*educația nu poate fi limitată la învățarea din cărți, ci ar trebui să fie orientată către viața însăși.*”⁷

Ce experiență de viață poate fi mai benefică decât cea a unui FESTIVAL!

⁷ Confucius, *Analectele*, editura Ideea Europeană, 2022

BIBLIOGRAFIA

- Adler, Alfred** *Cunoașterea omului,*
Editura Științifică, București, 1991
- Alexander, Jeffrey & Seidman** *Cultură și societate – Dezbateri Contemporane,*
Editura Institutul European, 2001
- Allen, Johny** *Festival and special event management,*
Wiley, 2002
- Antonesei, Liviu** *Paideia. Fundamentele culturale ale educației,*
Editura Polirom, Iași, 1996
- Appia, Adolphe** *Opera de artă vie,*
Editura UNITEXT, București, 2000
- Arcodia, Charles, D.A. Robb** *A Taxonomy of Event Management Terms,*
publicat în Events Beyond 2000
- Aristotel** *Poetica,* Editura Științifică, 1957
- Armstrong, James S** *Planning special events,*
San Francisco, Josey-Bass, 2001
- Armstrong, John & Alain de Botton** *Arta ca terapie,*
Editura Veillant, București, 2014
- Artaud, Antonin** *Teatrul și dublul său,*
Editura Echinox, Cluj, 1997
- Banu, George** *Scena lumii,*
Editura Polirom, București, 2017

- Ultimul sfert de secol teatral, o panoramă
subiectivă,*
Editura Paralela 45, București, 2003
- Barba, Eugenio** *O canoe de hârtie. Tratat de antropologie culturală,*
Editura Unitext, 2003
- Barba, Eugenio,**
Savarese, Nicola *Cele cinci continente ale teatrului,*
Editura Nemira, București, 2018
- Baudrillard, Jean** *Societatea de consum: mituri și structuri,*
Editura Comunicare.ro, 2008
- Beciu, Camelia** *Sociologia comunicării și a spațiului public,*
Editura Polirom, 2011
- Belloli, Jo** *Small Size: A Space to Grow,*
Pendragon, 2009
- Berger, Rene** *Artă și Comunicare,*
Editura Meridiane, București, 1971
- Berlogea, Ileana** *Teatrul românesc în secolul XX,*
Editura Fundația Culturală Română, București,
2000
- Billore, Soniy,**
Tatiana Anisimova *Cercetarea cumpărării în panică: o literatură
sistematică
revizuită și agenda viitoare de cercetare. Jurnalul
Internațional de Studii ale Consumatorului, 2021.*
- Boia, Lucian** *Pentru o istorie a imaginarului,*
Editura Humanitas, 2000

- Brown, John Rusell** *The Oxford Illustrated History of the Theatre,*
Oxford University, 1995
- Brecht, Bertold** *Scrieri despre teatru,*
Editura Univers, București, 1977
- Brook, Peter** *Spațiul gol,*
Editura UNITEXT , București, 1997
- Brune, Fracois** *Fericirea ca obligație,*
Editura Trei, București, 2003
- Caillois, Roger** *Jocurile și oamenii,*
Editura Humanitas, București, 1996
- Cmeci, Camelia** *Tendențe actuale în campaniile de relații publice,*
Editura Polirom, București, 2013
- Canameres i Casanovas,
Nuria, Mostra Igualada** *30 anys – Un recorregut per la fira d'espectacles
infantils i juvenils,*
Editura Unigrafic, 2019
- Cassier, Erneste** *Eseuri despre om,*
Editura Humanitas, București, 1994
- Caune, Jean** *Cultură și comunicare,*
Editura Cartea Românească, București, 2000
- Călinescu, Matei** *Cinci fețe ale modernității,*
Editura Polirom, Iași, 2005
- Chambers, Colin** *Continuum Companion to Twentieth Century
Theatre, Continuum,*
Marea Britanie, 2002

- Connor, Steven** *Cultura post moderna,*
Editura Meridiane, București 1998
- Ciofu, Carmen** *Interacțiunea părinți-copii,*
Editura Științifică și Enciclopedică,
București, 2002
- Colin, Michael Hall** *Hallmark Tourist Events: Impacts, Management,
and Planning,*
Belhaven, Londra, 1992
- Constantinescu, Mihaela** *Post/Postmodernismul: Cultura divertismentului,*
Editura Univers Enciclopedic, București, 2001
- Cooper, Gordon** *Festivals of Europe,*
Detroit, 1993
- Cosma, Mihai** *Opera în România privită în context european,*
Editura Muzicală, București, Romania, Editura
Muzicala, 2001
- Craig, Gordon** *Despre arta teatrului,* Fundația culturală – Camil
Petrescu, București, 2012
- Crișan, Sorin** *Teatru și cunoaștere,*
Editura Dacia, București, 2008
- Drâmba, Ovidiu** *Istoria culturii și civilizației,*
Editura saeculum și vestala, București, 2000

- Datculescu, Petre** *Cercetarea de marketing (Cum pătrunzi în mintea consumatorului, cum măsoari și cum analizezi informația),*
Editura Brandbuilders, Buc., 2006
- Davies, Karen** *Festivalurile Post COVID-19.*
Leisure Sciences 2021
- Donald Getz** *Event Management and Event Tourism,*
New York, Cognizant Commun Corporation, 2005
- Debord, Guy** *The Society of Spectacle,*
Detroit, MI: Black and Red, 1999
- Dobrica, Liana** *Theatre for Early Years practices and play in early childhood development – Master Thesis,*
Theatre Studies, University of Amsterdam, 2009
- Dobrescu, Paul & Alina Bârgăoanu** *Istoria comunicării,*
Editura Comunicare.ro, 2007
- Dominick, R. Joseph** *Ipostazele comunicării de masă,*
București, Editura Comunicare.ro, 2009
- Dragin-Jensen, Christian, Gregorz Kwiatkowski, Vilde Hannevik Lien, Luiza Ossowska, Dorota Janiszewska, Darius Kloskowski, Marianna Strzelecka** *Inovare, eveniment, în vremuri de Incertitudine,*
Jurnalul Internațional de Management de Evenimente și Festivaluri, 2022
- Drăghicescu, Dumitru** *Din psihologia poporului român,*
Editura Albatros, București, 1995
- Drâmba, Ovidiu** *Istoria Teatrului Universal,*
Editura Saeculum I.O, 2005;

- Eco, Umberto** *Apocaliptici și Integrați. Comunicații de masă și teorii ale culturii de masă,* Editura Polirom, 2008
- Eek, Nat,**
Shaw, Ann,
Krzysz, Katherine *Expanding the New Audience for Theatre – The History of ASSITEJ, Vol II (1976-1990),* Sunstone Press, 2011
- Eliade, Mircea** *Sacrul și profanul,* Editura Humanitas, București, 1992
- Falassi, Alessandro** *Festival: Definition and morphology,* Ed., Time out of Time, University of New Mexico Press, Albuquerque, 1987
- Ficeac, Bogdan** *Tehnici de manipulare,* Editura Nemira, București, 2004
- Filip, Tania** *Perenitatea lui Stanislavski,* București, 2002
- Freud, Sigmund** *Scrieri despre literatură și artă,* Editura Univers, București, 1980
- Fischer-Lichte, Erika** *History of European Drama and Theatre ,* Routledge, London, 2002
- Gasset, Jose Ortega y** *Studiu despre iubire,* Editura Humanitas, București 2001
- Georgiu, Grigore** *Cultură și comunicare,* SNSPA, București, 2008

- Guenon, Rene** *Criza lumii moderne,*
Editura Humanitas, București, 1993
- Goldberg, Moses** *TYA: Essays on Theatre for Young Audiences,*
Anchorage Press Plays, 2006
- Gursoy,Dogan,Kyungmi** *Impactul perceput al festivalurilor și*
Kim, Muzaffer Uysal *evenimente speciale ale organizatorilor:*
O extindere și validare.
Management Turistic pag. 2004.
- Habermas, Jurgen** *Sfera publică și transformarea ei structurală,*
Editura Comunicare.ro, 2005
- Harari, Yuval Noah** *21 de lecții pentru secolul AL XX-LEA,*
Editura Polirom, 2018
- Harari, Yuval Noah** *Homo Deus. Scurtă istorie a viitorului,*
21 de lecții pentru secolul XXI,
Editura Polirom, 2018
- Harvie, Jen & Allain Paul** *Ghidul Routledge de teatru și performance,*
Editura Nemira, 2013
- Hayden, Noel** *Consumer Behaviour,*
AVA Publishing, 2009
- Heywood, Colin** *O istorie a copilăriei: Copiii în occident, din Evul*
Mediu până în epoca modernă,
București, Editura Trei, 2017
- Huizinga, Johan** *Homo ludens, trad. H.R.Radian,*
București, Editura Humanitas, 1998

- Jung, Carl Gustav** *Arhetipurile și inconștienul colectiv,*
Editura Trei, București 2000
- Keil, Martha** *Political Institution of the Festival în Reclaiming
the Obvious. On the Institution of the Festival,*
Zbigniew Raszewski Theatre Institute,
Varșovia, 2017
- Kennedy, Dennis** *Oxford Companion to Theatre and Performance,*
Oxford University Press, 2010
- Ian Yeoman,
Martin Robertson,
Jane Ali-Knight,
Siobhan Drummond,
Una McMahon** *Festival and Events Management – An overview,*
Routledge, 2003
- Kemp, Rick,
McConachie, Bruce** *The Routledge Companion to Theatre, Performance
and Cognitive Science,*
Routledge Companions, 2018
- Kerenyi Karl** *Athene, Virgin and Mother in Greek religion,
Spring PUBLN, 1998*
- Knowles, Ric** *The Cambridge Companion to International
Theatre Festivals,*
Cambridge University Press, Marea Britanie, 2020
- Kotler, Philip** *Despre marketing,*
Editura BrandBuilders Grup, București, 2003
Conform lui Kotler, editura BrandBuilders,
SUA, 2006

- Lefebvre, Henri** *The Production of Space*,
Blackwell Publishers Ltd, Oxford, 1991
- Lehmann, Hans-Thies** *Teatrul postdramatic*, Editura UNITEXT,
București, 2009
- Lorenz, Konrad** *Cele opt păcate capitale ale omenirii civilizate*,
Editura Humanitas, București, 2006
- Lyotard, J.T.** *Condiția postmodernă*, editura Humanitas,
București, 1993
- Mazilu, Alina** *Festivalul Internațional de Teatru de la Sibiu ca
promotor al dramaturgiei contemporane*,
Editura Universitaria, Craiova, 2019
- McLuhan, Marshall** *Texte esențiale*,
Editura Nemira, 2006
Understanding Media: The Extension of Man,
MIT Press, SUA, 1994
The Gutenberg Galaxy,
University of Toronto Press, Canada, 1962
- Merin, Jennifer,
Burdick, Elizabeth** *International Directory of Theatre, Dance and
Folklore Festivals*,
Greenwood Press, Westport, Connecticut,
SUA, 1979
- MacAloon, J. John** *„Olympic Games and the Theory of Spectacle în
Modern Society” în J.MacAloon (ed.) Rite, Drama,
Festival, Spectacle. Rehearsals Toward a Theory of*

Cultural Performance, Institute for the Study of Human Issues, Philadelphia, 1984.

Mandea, Nicolae

Teatralitatea. Un concept contemporan.
Editura UNATC Press, București, 2006

Moldovan, Alina

Festivalul de Teatru – Artă și Știință. De la ceremonial la marile industrii creatoare,
Teză de doctorat,
UNATC, București, 2011

Moldovan, Ioana

Teatrul și societatea deschisă, Teza de doctorat,
UNATC, București, 2013

Morar, Vasile

Estetica – interpretări și texte,
Editura Universității din București, București, 2008

Muir, Edward

Ritual in Early Modern Europe (New Approaches to European History),
Cambridge University Press, 2nd edition, 2005

**Mencarelli, Rémi,
Mathilde, Pulh**

*Positioning the Supply of Live Performance:
Innovative Managerial Practices Relating to the
Interaction of Spectator, Performance and Venue,*
articol publicat în *International Journal of Arts,
Management*, 2006

**Newbold, Chris, Jennie
Jordan, Paul Kelly**

Principles of Festival Management,
Oxford, Goodfellow Publishers, 2019

Olins, Wally

Despre brand,
Editura Comunicare.ro, 2006

- Palladino, Lucy Jo** *Copiii în epoca dependenței de tehnologie,*
București, Editura Polirom, 2015
- Papacioc, Arsenie** *Despre viața de familie și diverse probleme ale lumii contemporane,*
Editura Sophia, Constanța, 2011
- Pepino, Cristian** *De la video la virtual. Imaginea în spectacolul contemporan,*
Editura UNATC Press, București, 2007
- Postman, Neil** *Distrația care ne omoară,*
Editura Anacronic, București, 2016
- Sartori, Giovanni** *Homo vivens,*
Editura Humanitas, București, 2005
- Sesic, Milena Dragievic** *Cultură: management, animație, marketing,*
Editura Clio, Polonia, 2007
- Schechner, Richard** *Performance: Introducere și teorie,*
editura UNITEXT, București, 2009
- Shevtsova, Maria Mitter, Shomit** *50 de regizori cheie ai secolului XX,*
editura UNITEXT, București, 2010
- Scriban, August** *Dicționarul limbii românești,*
Institutul de Arte Grafice Presa Bună, Iași, 1939
- Stan, Liliana** *Dezvoltarea copilului și educația timpurie,*
București, Editura Polirom, București, 2016

- Stanislavski, Konstantin** *Munca actorului cu sine însuși*, Editura Nemira, București, 2021
- Șăineanu, Lazăr** *Dicționar universal al limbei române*, București, ed. A VI-a, 1929
- Teodorescu, Bogdan** *Cinci milenii de manipulare*, Editura Tritonic, București, 2008
- Toffler, Alvin** *Al treilea val*, Editura politica, București, 1983
- Turner, Victor** *'Liminal to Liminoid în Play, Flow, Ritual' în From Ritual to Theatre: The Human Seriousness of Play.* Performing Arts Journal Publications, New York 1982.
- Tomuș, M.Ion** *Festivalul Internațional de la Avignon, Caietele Bibliotecii UNATC* UNATC PRESS, 2013
- Tarde, Gabriel** *Opinia și multimedia*, Editura Comunicare.ro, 2007
- Thoveron, Gabriel** *Istoria mijloacelor de comunicare*, Editura Teora, 2001
- Tonitza-Iordache, Michaela** *Arta Teatrului*, Editura Nemira, 2004
- Banu, George**
- Turner, Victor** *From Ritual to Theatre: The Human Seriousness of Play*, Performing Arts Journal Pub., New York, 1982

- Vargas, Llosa, Mario** *Civilizația spectacolului,*
Editura Humanitas, 2016
- Vasile, Diana** *De la teatru la jocuri video. Structuri narative digitale,*
Editura Universitară, București, 2018
- Vasiliu, Dan** *Politici Culturale – secvențe majore,*
Editura UNATC Press, 2004
- Winnicott, Donald Woods** *Copilul, familia și lumea exterioară,*
Editura Trei, 2013
- Wissler, Clark** *The American Indian: An Introduction to the Anthropology of the New World,* Peter Smith Pub Inc, 1957
Man and Culture, Kessinger Publishing Co, 2004.
- Wooster, Roger** *Theatre in Education in Britain, Origins, Development and Influence,*
Bloomsbury Publishing, London, 2016
- Zacheru, Vasile** *Managementul în cultură,*
Editura Litera, București, 2002
- Zamfirescu, Ion** *Istoria Universală a Teatrului,*
Editura Aius, Craiova, 2003-2004
- Secolul XX** *Guttenberg. Computer. Internet. (4-9/2000)*
- Secolul 21** *Globalizare și Identitate (7-9/2001)*

*** Academia Română, Dicționarul Explicativ al Limbii Române,
Ed. a II-a, Ed. Univers, 2009

****Enciclopedia dello spettacolo*, Ed. Garzanti, Milano, 1993;

*** *Small Size Papers & Annual Books*, vol 1-3, 2010 – 2013;

*** *Sponsorizarea în cultură – O Perspectivă Comparată*, Institutul Național pentru
Cercetare și Formare Culturală, 2010

****Teatrul Ion Creangă, Studiu de poziționare pe piața evenimentelor culturale pentru copii
din București, Raport calitativ, 2020*

DOCUMENTE & ARTICOLE

- Catalogul Teatrului Țândărică 1945 – 2012: 67 de ani cu cortina ridicată, document accesat online pe website-ul: <https://www.teatrultandarica.ro/festivalul-international-al-teatrului-contemporan-de-animatie-impuls-2019/>
- Ute Haring, Reesa Sorin & Nerina J. Caltabiano, Reflecting on childhood and child agency in history, Palgrave Communications, 2019, articol accesat online pe website-ul: <https://www.nature.com/articles/s41599-019-0259-0#Sec2>
- Irina Van Aalst, Rianne van Melik, City festivals and urban development: does place matter?, European Urban and Regional Studies, 2011, articol accesat online pe website-ul: https://www.researchgate.net/publication/254091660_City_festivals_and_urban_development_Does_place_matter
- Strategic Plan, Vancouver International Children's Festival, document accesat online pe website-ul <https://www.childrensfestival.ca/wp-content/uploads/2020/03/VICF-Strat-Plan-Final-V.7.pdf>
- 2020 Impact Report, Vancouver International Children's Festival, document accesat online pe <https://www.childrensfestival.ca/wp-content/uploads/2020/12/AGM-2020-5-5-x-8-5-smer.pdf>
- A Guide to Venues and Festivals in the North East 2016, document accesat online pe website-ul <http://arconline.co.uk/sites/default/files/images/NEAD%20-%20A%20Guide%20to%20North%20East%20Venues%20%26%20Festivals%20-%20Jan%202016.pdf>
- Klein, Jeanne From Children's Perspectives: A Model of Aesthetic Processing in Theatre, The Journal of Aesthetic Education, Decembrie, 2005
- Cultural Contact Point Poland, Adam Mickiewicz Institute, Closer look: European Cultural Cooperation Networks in Practice, 2013, Varșovia, Polonia
- Harman, Paul, A Guide to UK Theatre for Young Audiences, Aurora Metro Publications, 2009, <https://tya-uk.org/wp-content/uploads/2018/11/WEB-VERSION-OF-UK-GUIDE.pdf>
- Poli, Karina, Schiach, Morag, Creative Hubs and cultural policies: a comparison between Brazil and the United Kingdom, European Journal of Cultural Management

and Policy, 10 (2), 2020, https://www.enctc.org/media/5740-issue2_02_karina-polimorag-shiach.pdf

- CEI2010: Philadelphia Cultural Engagement Index – studiu realizat de WolfBrown, comisionat de The Greater Philadelphia Cultural Alliance, San Francisco, 2011
- Fletcher-Watson, Ben, Fletcher-Watson, Sue, McNaughton, Marie Jeanne, Birch, Anna, From Cradle to Stage: How Early Years Performing Arts Experiences Are Tailored to the Developmental Capabilities of Babies and Toddlers, Youth Theatre Journal 28(2), iulie, 2014
- Stokowski, Patricia, Language of Place and Discourse of Power: Constructing New Senses of Place, în Journal of Leisure Research, vol. 34, nr. 14, 2002
- Alan Brown, Jennifer Novak-Leonard, Shelly Gilbride., Getting In On the Act: How art groups are creating opportunities for active participants, San Francisco, The James Irvine Foundation, 2011

WEBSITE-URI

- <https://www.salzburgerfestspiele.at/en/about-us>
- <https://www.conventionedinburgh.com/edinburgh/get-to-know-edinburgh/creative-capital/>
- <https://www.edfringe.com/learn/news-and-events/record-edinburgh-audiences-as-fringe-comes-to-a-close>
- <https://www.tnb.ro/ro/matei-visniec-festivalul-de-la-avignon-capitala-mondiala-a-teatrului>
- <https://festival-avignon.com/en/archives>
- <https://www.festival-avignon.com/en/faq>
- <https://www.avignon-et-provence.com/en/culture/avignon-festival>
- <https://www.thonik.nl/stories/holland-festival-2019/>
- <https://www.ruhrfestspiele.de/en/ruhrfestspiele/%C3%BCber-die-ruhrfestspiele/profil>
- <https://www.festwochen.at/en/about-us/mission-statement>
- <https://www.pipeaway.com/miramiro-2017/>
- <https://www.iti-germany.de/en/projects/theater-der-welt/>
- <https://www.liftfestival.com/our-story/>
- <http://www.assitej-international.org/en/>
- <https://www.teatrultandarica.ro/festivaluri-si-turnee>
- https://www.teatrulineretului.ro/?page_id=15054
- <https://www.teatrulalba.ro/en/home/>
- <https://agenda.liternet.ro/articol/3258/Comunicat-de-presa/Festivalul-de-teatru-Povesti-pentru-copii-si-oameni-mari.html>
- <https://luceafarul-theatre.ro/festivalul-international-de-teatru-pentru-publicul-tanar/fitct-editia-i-%E2%80%A2-5-10-octombrie-2008-diversitate-si-dialog/>
- <https://www.wonderpuck.eu/>
- <http://teatrulcolibri.ro/Puppets-occupy-street.html>
- <https://puppetsoccupystreet.blogspot.com/p/about-festivaldespre-festival.html>
- <https://www.festivalfinder.eu/about>
- <https://granvilleisland.com/about-us>
- <https://www.childrensfestival.ca/about/>

- <https://www.childrensfestival.ca/good-neighbours-program/>
- <https://www.childrensfestival.ca/adopt-class-program/>
- <https://www.childrensfestival.ca/hospital-outreach-program/>
- <https://www.thisisdurham.com/blog/read/2017/09/takeoff-festival-returns-for-its-thirtieth-year-in-october>
- <http://www.smallsizenetwork.org/site/about>
- <https://www.theatrehullabaloo.org.uk/takeoff-festival/>
- <https://mostraigualada.cat/en/the-festival/what-is-mostra-igualada/>
- <https://traintheater.co.il/en/about-us>
- <https://www.traintheater.co.il/en/festival/2020/repertoire>
- <https://www.haifa-art.org.il/en/theater/30-haifa-international-children-s-theater-festival-haifa-theater>
- <https://www.teatrulioncreanga.ro>
- <http://www.smallsizenetwork.org/site/members>
- <https://www.juntadeandalucia.es/cultura/europacreativaandalucia/>
- <https://www.icr.ro/pagini/a-inceput-bursa-de-spectacole-de-la-sibiu-parteneriat-strategic-intre-fits-si-icr>
- <https://cinars.org/en/cinars/about?section=mission#content>
- <https://xtrax.org.uk/project/platform-4-uk/>